

PARTIDUL NAȚIONAL LIBERAL

FORȚA DREPTEI

Dragi liberali,

Stimate colege și stimați colegi,

Am luat decizia de a candida pentru că știu că am capacitatea, energia, forța, priceperea și dăruirea pentru a duce, în continuare, Partidul Național Liberal spre noi victorii politice în interesul României.

Pentru mine, bătălia pentru funcția de Președinte al Partidului Național Liberal nu este o bătălie personală, este o bătălie pentru principii, pentru valori, pentru a menține Partidul Național Liberal așa cum a fost din 1875, un partid al neamului românesc, un partid de oameni care își iubesc țara, un partid de oameni care pun pe primul plan interesul României, un partid care s-a identificat cu toate marile realizări ale României în istoria modernă și așa trebuie să rămână Partidul Național Liberal.

Noi, Partidul Național Liberal, trebuie să avem această componentă națională, trebuie să ne bazuim pe rădăcinile puternice pe care le avem în tot ceea ce înseamnă personalitate, tradiție, cultură a poporului român.

Noi suntem Partidul Național Liberal, suntem un partid de oameni puternici care își clădesc singuri destinul și cariera, un partid de oameni care gândesc cu mintea lor și hotărâsc singuri viitorul PNL.

Partidul Național Liberal trebuie să fie coloana vertebrală a României și principala forță politică pentru a dezvolta România. Noi trebuie să ne asumăm un singur obiectiv: buna guvernare pentru români!

Obligația conducerii Partidului Național Liberal și a Guvernului PNL este aceea de a sprijini toate proiectele comunităților locale conduse de primari liberali și ale județelor conduse de președinții de Consilii Județene ai Partidului Național Liberal, pentru că, la guvernare, oamenii te judecă după ceea ce faci, efectiv.

Garantez că voi fi implicat pentru ca toate aceste proiecte să fie realizate, pentru a ne prezenta în 2024 în fața electoratului cu ele, și a arăta că ne-am îndeplinit angajamentele. Voi fi alături de toate organizațiile noastre, oricând vor avea nevoie de mine, în prima linie a bătăliei politice, în toate campaniile pe care le vom derula în următorii 4 ani de zile.

Voi fi în continuare un garant al unității Partidului Național Liberal pentru că am demonstrat de-a lungul întregii cariere că pentru mine unitatea Partidului Național Liberal a fost fundamentală și baza oricărui succes pe care l-am avut împreună.

Am încredere în viitorul Partidului Național Liberal, am încredere în viitorul României!

”Forța Dreptei”, învingătoare!

Moțiunea ”**Forța Dreptei**” de la Congresul Partidului Național Liberal din 2017 a fost moțiunea învingătoare a Partidului Național Liberal în ceea ce privește obiectivele politice asumate, respectiv: câștigarea alegerilor prezidențiale, câștigarea alegerilor locale și formarea Guvernului de către Partidul Național Liberal după alegerile parlamentare, precum și câștigarea alegerilor pentru Parlamentul European și a alegerilor locale parțiale.

În prezent, la finalul acestui mandat de președinte al Partidului Național Liberal, obținut la Congresul din 2017, Partidul Național Liberal este **cel mai puternic partid politic aflat la guvernare** la nivel central și local, exercită trei dintre primele patru funcții de putere în stat, respectiv Președintele României, Prim-ministrul Guvernului și Președintele Camerei Deputaților, formează o majoritate parlamentară care susține o coaliție de guvernare în care deține o pondere de 55%, ocupă poziția de Comisar European pentru domeniul Transporturilor din partea României, conduce a treia delegație ca mărime din grupul Partidului Popular European din Parlamentul European și are cel mai mare număr de aleși locali, președinți de Consilii județene, primari, viceprimari, consilieri județeni și consilieri locali, din istoria partidului.

În ultimii patru ani, Partidul Național Liberal a devenit una dintre cele mai credibile și mai puternice forțe de centru dreapta la nivelul Uniunii Europene.

De asemenea, în mandatul meu de președinte al Partidului Național Liberal, am reușit o performanță politică fără precedent în ultimii 30 de ani, demiterea unui guvern PSD prin moțiune de cenzură și formarea unui guvern liberal, condus de un Prim-ministru al Partidului Național Liberal, care și-a asumat singur responsabilitatea guvernării într-una dintre cele mai dificile perioade pentru România și care a reușit să treacă țara cu bine prin cea mai dură pandemie.

Moțiunea învingătoare a Partidului Național Liberal ”**Forța Dreptei**” trebuie să continue în următorii ani, având ca obiective majore: asigurarea bunei guvernări pentru România, consolidarea poziției Partidului Național Liberal de lider al Dreptei și câștigarea alegerilor politice din 2024.

În continuare, este datoria generației noastre să reafirme și să promoveze idealurile fondatorilor Partidului Național Liberal, să le îmbogățească aducându-le în actualitate și să le transmită mai departe noilor generații, în numele obligației morale pe care o avem față de partidul care a clădit România modernă și față de oamenii care cred în capacitatea noastră de a construi o Românie puternică, prosperă, demnă și respectată în lume. Vrem să oferim mai mult decât speranță generațiilor care ne urmează, vrem să oferim o bază solidă pentru viitor, ancorată în principii identitare clare, valori naționale liberal-conservatoare și o direcție de modernizare și dezvoltare pe termen lung.

I. O DOCTRINĂ LIBERALĂ CONSERVATOARE PENTRU VIITOR

Partidul Național Liberal trebuie să-și asume rolul unei clarificări doctrinare în politică în următorii ani prin reafirmarea și promovarea valorilor fondatoare ale Partidului Național Liberal și ale națiunii române moderne: **drepturile și libertățile individuale, familia, credința creștină și națiunea.**

Partidul Național Liberal trebuie să lupte în primul rând pentru principii și pentru valori, pentru a menține partidul așa cum a fost din 1875, un partid de oameni care prețuiesc demnitatea persoanei, care respectă familia și care își iubesc țara, un partid de oameni care își clădesc singuri destinul și cariera, un partid care pune pe primul plan interesul României și care s-a identificat cu toate marile realizări ale României în istoria modernă.

Partidul Național Liberal este și trebuie să rămână un partid național, prin apărarea valorilor care definesc poporul român, cu specificul nostru tradițional, religios creștin, multicultural, multiethnic și, în același timp, un partid liberal, prin promovarea principiilor democratice liberale de dezvoltare economică care apără drepturile și libertățile individuale, democrația, separația puterilor în stat, egalitatea în fața legii și egalitatea de șanse.

Democrația liberală este singurul sistem politic viabil care ne poate garanta valorile fundamentale: protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, stat de drept, alegeri libere, instituții independente, mass-media independentă, transparența actului de guvernare, societate civilă puternică și luptă anticorupție.

Libertatea politică, libertatea economică, egalitatea de șanse și libertatea fiecărui cetățean de a acționa pentru împlinirea idealurilor sale sunt temelia progresului într-o societate modernă. În absența lor nu este posibilă dezvoltarea fiecărei persoane în parte și a societății în ansamblul său.

Pentru Partidul Național Liberal, demnitatea umană este inalienabilă: individul este în centrul comunității și al acțiunii politice iar familia reprezintă fundamentul societății noastre.

Libertatea individuală nu este posibilă fără responsabilitate socială. Tradiția creștină ne cere să ne respectăm aproapele și să îi tratăm pe toți oamenii în mod egal. Libertatea religioasă trebuie respectată.

Credem într-un sistem constituțional democratic, bazat pe principiul separării puterilor în stat și pe votul liber al cetățenilor. Dezechilibrul puterilor, slăbirea uneia sau alteia dintre instituțiile fundamentale ale statului, încălcarea principiilor transparenței în decizia și acțiunea instituțiilor publice nu pot conduce decât spre forme inacceptabile de corupție, de abuz și limitare a libertăților individuale și colective.

Partidul Național Liberal trebuie să reafirme și să promoveze doctrina economică fondatoare a partidului, **”Prin noi înșine!”**. Promovarea și susținerea capitalului românesc este esențială pentru Partidul Național Liberal, în condițiile economiei globale în care tot mai multe state intervin pentru protejarea capitalului autohton sau pentru susținerea unor avantaje competitive ale economiilor naționale.

Susținerea liberalismului economic se bazează pe garantarea proprietății private și asigurarea unor condiții concurențiale egale pentru toți actorii economici în plan național și global. Din această perspectivă, capitalul național autohton trebuie sprijinit pentru a face față competiției europene și internaționale.

Scopul nostru este de a transforma România într-o țară în care cetățenii își pot împlini potențialul de dezvoltare, în care le sunt respectate drepturile și libertățile și le sunt răsplătite creativitatea, munca,

responsabilitatea. Scopul guvernării liberale este **o Românie puternică pentru bunăstarea și siguranța românilor.**

Ne asumăm nu numai principiile fundamentale ale doctrinei noastre ci și lecțiile istorice ale modernității, care au demonstrat că prosperitatea nu poate fi așezată pe fundamente durabile decât în condițiile acceptării unei acțiuni limitate a statului în economie și societate. Resursele de care dispun cetățenii, începând cu propriile talente, capacitatea creativă și antreprenorială și continuând cu rezultatele materiale și simbolice ale muncii lor sunt instrumentele necesare procesului de obținere a prosperității.

Doctrina națională liberală are o capacitate istoric dovedită de evoluție și adaptare la provocările timpului. Liberalismul va fi întotdeauna actual deoarece libertatea va fi întotdeauna actuală. Tocmai această experiență ne arată că în cadrul Partidului Național Liberal trebuie să existe întotdeauna loc pentru toate tendințele liberalismului, în spiritul democrației de partid, dar și pentru a întreține o dezbatere doctrinară vie, capacitatea de a rămâne mereu proaspăt, mereu în ritmul vremurilor și al exigențelor societății.

Apartenența la Uniunea Europeană reprezintă pilonul dezvoltării României iar statutul de membru NATO este garanția noastră de securitate. Uniunea Europeană înseamnă pentru România libertate și prosperitate. Partidul Național Liberal va continua să apere apartenența României la Uniunea Europeană și NATO și va lupta împotriva oricărui tip de discurs care pune la îndoială locul României în UE și NATO.

PNL va apăra unitatea Uniunii Europene deoarece o Uniune Europeană puternică este în interesul României și fiind parte a celei mai mari familii politice europene - Partidul Popular European, PNL va trebui să influențeze toate deciziile importante la nivel european în avantajul și beneficiul României.

Totodată, Partidul Național Liberal trebuie să fie în avangarda transformărilor tehnologice și sociale actuale. Doctrina liberală-conservatoare a Partidului Național Liberal trebuie să includă între priorități, apărarea și conservarea patrimoniului natural și a echilibrului ecologic, ținând cont de specificul fiecărei economii naționale și cu respectarea principiilor de tranziție justă către o "economie verde", ca o necesitate fundamentală pentru asigurarea calității vieții omenilor și ca o responsabilitate morală a generației actuale pentru generațiile viitoare.

Partidul Național Liberal va sprijini întreprinzătorii și angajații în tranziția către o economie verde. Vom apăra industriile strategice care generează locuri de muncă în țara noastră și ne vom asigura că tranziția se va realiza într-un mod sustenabil și fără a genera pierderi de competitivitate.

În ceea ce privește transformările democratice, pentru prima oară în istorie putem spune că avem potențialul de a face să funcționeze împreună și în mod deplin principiile democrației deliberative și cele ale democrației participative. Tehnologia și noile realități culturale prefigurează evoluții în sensul constituirii unui veritabil *polis* modern, în care deliberarea devine tot mai democratică, iar implicit democrația mai participativă.

Societatea democratică a viitorului este o societate participativă care promovează egalitatea de șanse și este datoră noastră să garantăm evoluția democratică a României și în același timp să nu permitem ca democrația să derapeze spre variate forme de extremism. Democrația participativă, democrația viitorului, trebuie să păstreze și să promoveze principiile democrației liberale.

II. CONSOLIDAREA PARTIDULUI NAȚIONAL LIBERAL ÎN LIDER AL DREPTEI DIN ROMÂNIA

LIDERI, NU ȘEFI

Partidul Național Liberal are nevoie, la toate nivelurile, de lideri, nu de șefi tentați să folosească abuziv puterea de decizie. Liderul este omul care inspiră, care indică direcția, care se consultă în luarea deciziilor și care îi convinge pe oameni să îl urmeze pentru că dă încredere și energie grupului. **AȘA AM FOST ȘI AȘA VOM RĂMÂNE!**

UNITATEA PARTIDULUI

Unitatea partidului este fundamentală în atingerea obiectivelor stabilite. Toți suntem membri ai Partidului Național Liberal, egali în drepturi și obligații. Toți împărtășim valori, principii și idealuri comune. Toți urmărim același obiectiv, de a face din Partidul Național Liberal cea mai importantă forță politică din țară, liderul modernizării, progresului și dezvoltării României.

Fiecare membru al partidului va fi apreciat în funcție de calitatea sa umană, de implicarea în viața partidului, de competențele pe care le deține, de rezultatele în activitate, de gradul de încredere de care se bucură în partid și în afara partidului.

DEMOCRAȚIE ÎN PARTID

Partidul Național Liberal are misiunea de a fi un apărător al democrației în România și cu atât mai mult exercițiul democratic trebuie să fie funcțional în interiorul partidului.

Deciziile partidului trebuie luate de organismele statutare ale partidului, după o largă și prealabilă consultare a bazei partidului. Dezbateră este singura cale normală care poate să conducă la decizii conforme cu voința reală a membrilor.

Libertatea de exprimare în interiorul partidului este garantată. Delictul de opinie nu trebuie să existe în viața internă a partidului. Niciun membru al PNL care își exprimă opinia și votul, în interiorul partidului, chiar dacă acestea sunt diferite de opinia liderului, nu va avea de suferit.

Oricărui membru al PNL îi este garantat dreptul de a alege și de a fi ales, dreptul de a candida pentru funcții publice, dreptul de a face o carieră politică bazată pe competență, efort și rezultate.

Instituția votului secret trebuie respectată cu strictețe în viața internă a partidului.

Alegerile interne în partid sau alegerile pentru desemnarea reprezentanților PNL în diferite funcții de demnitate trebuie organizate cu respectarea strictă a exigențelor democratice.

STATUTUL ȘI REGULAMENTELE: LITERĂ DE LEGE

Conducerea PNL este un garant al respectării Statutului și va sancționa orice încălcare a acestuia, indiferent cine o comite.

Statutul va fi îmbunătățit de o nouă comisie de statut, în urma unui audit organizațional și a unei ample dezbateri în partid.

Modificările vor urmări asigurarea democrației în partid, garantarea drepturilor membrilor, proceduri și criterii clare pentru selecție, organizarea mai bună a partidului, îmbunătățirea activității comisiilor de specialitate etc.

CARIERE POLITICE BAZATE PE COMPETENȚĂ ȘI REZULTATE

Orice membru al PNL are dreptul la o carieră politică în partid care să reflecte experiența dobândită, nivelul de implicare în viața partidului, evoluția profesională și politică, notorietatea și încrederea de care se bucură.

Selecția în partid pentru ocuparea diferitelor poziții publice se va face în toate cazurile printr-o procedură transparentă și pe baza unor criterii obiective.

În luarea deciziilor de desemnare a membrilor pentru ocuparea funcțiilor publice, evaluarea candidaților se va face ținând cont de respectarea condițiilor statutare, de nivelul de pregătire profesională, de istoricul activității fiecăruia, de nivelul de implicare în cadrul organizației, de capacitatea de atragere de noi membri PNL în activitatea partidului.

Orice abatere de la aceste reguli de promovare politică va fi prompt rezolvată pentru a nu afecta imaginea și credibilitatea partidului.

COMUNICĂM MAI BINE, OBIECTIV PERMANENT

Îmbunătățirea comunicării în interiorul partidului reprezintă un obiectiv permanent. Creșterea coeziunii partidului, îmbunătățirea mecanismelor decizionale, generalizarea experiențelor pozitive, dezvoltarea conștiinței de apartenență la acest partid nu pot fi realizate decât prin intensificarea comunicării pe orizontală și pe verticală.

Este necesară o platformă de comunicare internă pentru consultarea periodică a tuturor membrilor PNL (consultări de tip referendum) pe teme importante din viața publică, pentru comunicarea pe orizontală între membrii partidului care va putea fi folosită și ca o interfață a comunicării partidului cu societatea.

Liderii partidului de la nivel local, județean și național trebuie să fie accesibili membrilor de partid. Aceștia vor aloca timp comunicării cu membrii, vor fi receptivi la propunerile formulate, vor informa membrii PNL în privința activității conducerii, vor organiza lunar întâlniri cu membrii partidului.

Consilierii locali, consilierii județeni, parlamentarii și miniștrii au obligația de a se consulta periodic cu membrii PNL, de a îi informa privitor la activitatea desfășurată, de a prelua inițiative și propuneri benefice formulate de aceștia.

Între diferitele organizații locale, respectiv județene va fi dezvoltat un mecanism de comunicare pe orizontală pentru cunoașterea mai bună între membri și liderii partidului la nivel local și județean, pentru schimburi de experiență, pentru generalizarea experiențelor pozitive.

CONDUCEREA PNL MEREU ALĂTURI DE ALEȘII LOCALI

Primarii Partidului Național Liberal reprezintă cartea de vizită a PNL în localitățile pe care le conduc și nu numai. Cu cât performanța primarilor este mai bună, cu atât imaginea partidului are de câștigat, atât în comunitățile lor cât și în celelalte localități care doresc să urmeze exemplul de administrație locală liberală performantă. Din acest motiv conducerea națională va acorda prioritate susținerii primarilor.

Obligația conducerii Partidului Național Liberal și a Guvernului condus de PNL este aceea de a sprijini toate proiectele comunităților locale conduse de primari liberali și ale județelor conduse de președinții de Consilii Județene ai Partidului Național Liberal.

În cadrul Secretariatului general va fi înființat **un departament special pentru relația cu reprezentanții PNL** în administrația locală, care va avea rolul de suport al aleșilor locali în relația cu activitatea Guvernului și în relația cu parlamentarii pentru probleme de natură legislativă (va prelua și va transmite grupurilor parlamentare propunerile de modificări legislative susținute de primari), în susținerea demersurilor pe lângă administrația centrală, în diseminarea rapidă a informațiilor utile, în demersurile de obținere de finanțări pentru proiecte de investiții locale, în acordarea de asistență de specialitate-

Primarii și președinții de Consilii județene vor fi consultați și se va ține cont de punctul lor de vedere în toate deciziile importante ale partidului. Liga Aleșilor Locali va deveni un for cu greutate în viața partidului, atât la nivel județean, cât și la nivel național.

CREȘTEREA PERFORMANȚEI POLITICE ÎN ADMINISTRAȚIA LOCALĂ

În localitățile, respectiv județele, în care suntem în opoziție, grupurile de consilieri vor fi organizate pentru a permite realizarea unei opoziții eficiente și transmiterea poziției PNL față de diferitele decizii ale autorităților locale care afectează viața comunității.

Deciziile privind pozițiile politice ale grupurilor de consilieri vor fi luate în cadrul unor ședințe pregătitoare și dezbătute în cadrul unor platforme de comunicare tematice. Consilierii locali vor fi sprijiniți să își îmbunătățească aptitudinile, prin cursuri de formare specifică și prin schimb de experiență cu alți colegi din administrații locale liberale performante.

Pentru deciziile cu puternic impact politic, în cazul în care nu există un punct de vedere unitar, deciziile se iau în Birourile politice locale sau județene, după caz. De asemenea, se va instituționaliza un mecanism de consultare prealabilă a cetățenilor interesați sau afectați de diferitele proiecte de hotărâri, pentru ca poziția partidului să fie în rezonanță cu interesele și aspirațiile legitime ale acestora.

Vocea liberală trebuie să fie auzită în fiecare comunitate locală, fie prin intermediul mass-media, fie prin informări periodice făcute de conducerile locale sau județene ale PNL către cetățeni (direct, prin adunări publice, online, prin rețelele de socializare).

INVESTIM ÎN RESURSA UMANĂ

Obiectivul principal al unui partid la guvernare este buna guvernare și cea mai importantă resursă a unui partid pentru atingerea acestui obiectiv este resursa umană. Pentru o mai bună selecție de resurse umane, la nivelul Secretariatului general al partidului se va înființa o **Comisie permanentă de selecție, evaluare și pregătire a resursei umane** din interiorul Partidului Național Liberal.

În urma unui audit organizațional, trebuie evaluat necesarul de training al partidului la toate nivelurile. Anual, conducerea partidului trebuie să aprobe programele de instruire pe care le realizează partidul pentru membrii săi. Orice membru al partidului care dorește să își construiască o cariera politică serioasă poate solicita înscrierea în programele de training pe domeniile pe care le dorește să se perfecționeze.

Membrii PNL care au beneficiat de programe de pregătire trebuie implicați în activități, proiecte, programe ale partidului pe poziții conforme cu domeniile în care au fost pregătiți pentru a putea fructifica în beneficiul organizației cunoștințele și abilitățile dobândite. Participanții la modulele de training trebuie să rămână în legătură și să comunice periodic pentru a își împărtăși modul în care reușesc să aplice în practică cele învățate.

ÎNTĂRIREA ROLULUI COMISIILOR DE SPECIALITATE

Comisiile de specialitate vor reprezenta o preocupare fundamentală a conducerii PNL. Comisiile vor grupa toți specialiștii de valoare din partid pe fiecare domeniu. În cadrul comisiilor vom urmări atragerea unor experți din afara partidului care doresc să își aducă contribuția la elaborarea politicilor publice, a programelor guvernamentale, a proiectelor de legi sau a documentelor de poziție ale partidului.

Participarea la activitatea comisiilor, la elaborarea programelor sectoriale, va reprezenta condiția obligatorie pentru orice membru care dorește să ocupe o funcție publică în domeniul de activitate în care contribuie. În elaborarea deciziilor politice ale partidului, conducerea va ține cont de punctele de vedere exprimate de comisii, prin consultări periodice între membrii acestor comisii și conducerea partidului, vicepreședinții de specialitate ai partidului, reprezentanții partidului în Comisiile permanente din Parlament și miniștrii titulari.

Comisiile de specialitate trebuie să identifice parteneri de dezbateri în rândul societății civile, inclusiv a mediului de afaceri iar dialogul cu aceștia trebuie să fie permanent și orientat deopotrivă către validarea soluțiilor de politici publice lansate de PNL dar și către identificarea de noi idei și propuneri pentru creșterea calității vieții oamenilor.

DEZVOLTAREA ÎN PLAN ORGANIZAȚIONAL

Partidul Național Liberal trebuie să se organizeze în fiecare localitate pentru a câștiga alegerile. În toate organizațiile locale și în cele de secții de votare trebuie atrași în partid oameni noi, care se bucură de respect și încredere în comunitate.

Organizațiile trebuie să funcționeze instituțional, să se întrunească periodic, să desfășoare acțiuni periodice, să fie prezente în viața localității, să transmită mesajele partidului, să aibă inițiative și proiecte care pot aduce beneficii locuitorilor.

Conducerile județene trebuie să se implice activ în întărirea organizațiilor locale care nu au performanță, iar acolo unde este cazul să ia toate măsurile statutare care se impun.

DIGITALIZARE ȘI MANAGEMENT POLITIC MODERN

Fiecare partid politic din ziua de astăzi, care se vrea performant, trebuie să apeleze la mediul digital pentru a-și organiza și mobiliza atât membrii de partid, cât și electoratul. Acest lucru a devenit și mai clar în ultimii ani, când partidele politice au fost obligate să își mute o parte din activitate exclusiv în mediul online.

În acest sens, ne propunem o **digitalizare completă a partidului** prin stocarea informațiilor existente într-un spațiu digital, organizarea bazelor de date și actualizarea permanentă a registrului electronic al membrilor PNL, crearea unor criterii în baza cărora informațiile să fie filtrate și/sau stocate care să permită generarea automată a unor statistici cuprinzătoare, pentru a urmări performanța sucursalelor, liderilor, comisiilor, membrilor până la responsabilii zonelor electorale, în funcție de indicatorii-cheie.

Pentru promovarea comunicării digitale în partid urmărim implementarea unor aplicații electronice interne specifice (care funcționează ca un intranet pentru partid), pentru conectarea membrilor în social media, pentru transmiterea informațiilor vitale pentru membri - decizii, declarații, proiecte, acțiuni ale liderilor, filialelor sau comisiilor și încurajarea participării membrilor și susținătorilor PNL la diverse acțiuni (online sau offline). Un rol esențial în acest proces va avea implementarea unei metode de comunicare directă cu membrii prin trimiterea de e-mail-uri/ SMS-uri și mesaje directe tuturor membrilor și susținătorilor PNL din țară.

Fiecare organizație locală va trebui să dezvolte și să promoveze comunicarea pe platformele de socializare online iar membrii conducerii organizațiilor locale, precum și aleșii locali și parlamentari ai partidului trebuie să aibă pagini și conturi proprii asumate pe rețelele de socializare prin care să popularizeze informațiile esențiale pentru activitatea PNL, atât organic cât și prin instrumente de targetare specifice.

Va fi încurajată utilizarea platformelor online de dezbateri cu posibilitatea de vot electronic, inclusiv în cadrul ședințelor forurilor staturare de conducere ale partidului atât la nivel național cât și local.

PREGĂTIREA DIN TIMP A ALEGERILOR

Pentru îmbunătățirea rezultatelor partidului în alegeri, conducerile partidului la toate nivelurile vor acționa din vreme pentru pregătirea campaniei electorale. Candidații vor fi selectați din timp și vor fi sprijiniți pentru creșterea notorietății și a încrederii prin implicare în viața publică. Candidații vor fi pregătiți pentru a face față exigențelor impuse de funcția pentru care urmează să candideze.

Conducerile partidului, grupurile de consilieri, membrii partidului trebuie să fie activi în viața comunităților, să servească interesul public, să aibă inițiative și proiecte cu impact favorabil, să caute să atragă în partid oameni valoroși din comunitate în intervalul dintre alegeri.

Infrastructura de campanie, echipa de campanie, rețeaua electorală, canalele de transmitere a mesajelor, recrutarea și instruirea voluntarilor, pregătirea candidaților sunt activități care trebuie începute cu mult timp înainte de startul oficial al campaniei.

POLITICA LIBERALĂ: LOIALI OAMENILOR

Partidul Național Liberal trebuie să formeze caractere, oameni politici dedicați interesului public, oameni de stat, cu curaj și viziune, care să se lupte pentru interesele fundamentale ale națiunii române.

Modestia, bunul simț, decența, onestitatea, empatia, corectitudinea, competența sunt trăsături care trebuie să caracterizeze oamenii politici liberali. Politica nu trebuie concepută în afara moralității. Oamenii politici trebuie să devină modele de conduită socială.

Trebuie să revenim la exigențele stabilite de mai marii noștri înaintași, precum Ion I.C. Brătianu, care a definit ștacheta sub care nu ne este permis să coborâm în activitatea noastră politică: *"Cei mai mulți își inchipuie că politica este un fel de distracție cu foloase și onoruri. Politica este ceva grav, grav de tot. Ai în mână ta viața și viitorul țării tale ... pentru un om iubitor de țară și conștient de răspunderile sale, politica este un șir neîntrerupt de griji și jertfe, un drum pe care ești sortit să culegi mai multă nedreptate decât răsplată"*.

III. PRINCIPIILE BUNEI GUVERNĂRI LIBERALE

Obiectivul esențial al Partidului Național Liberal odată cu preluarea guvernării este calitatea vieții oamenilor. În acest sens, Partidul Național Liberal, la Consiliul Național din 4 august 2018, a adoptat documentul programatic *"Principiile bunei guvernări liberale"* care angajează Partidul Național Liberal să respecte principiile și valorile care definesc buna guvernare liberală, după cum urmează:

Principiul legitimității limitate a actului de guvernare

Legitimitatea actului de guvernare este limitată de mandatul primit din partea alegătorilor care vizează realizarea programului de guvernare.

Nu pot fi promovate inițiative legislative cu impact major pentru societate care nu au fost anterior anunțate și dezbătute în societate și în privința cărora nu există o opțiune populară exprimată prin vot.

Principiul limitării și autolimitării puterii publice

Autoritățile publice trebuie să intervină doar acolo unde libera inițiativă individuală nu poate oferi soluții.

Puterea publică se exercită doar pentru asigurarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și apărarea intereselor colective naționale.

Principalele puteri ale statului trebuie să funcționeze în echilibru, în spirit de colaborare și să se autolimeze la sfera proprie de competențe.

Principiul egalității între instituțiile statului și cetățean

Toate deciziile și politicile publice trebuie să servească interesului cetățenilor.

Funcționarea instituțiilor statului nu trebuie să fie un scop în sine, determinat de excesul birocratic, ci trebuie să răspundă unor nevoi justificate ale cetățenilor.

Aceleași reguli care sunt impuse cetățeanului trebuie să fie respectate și de către instituțiile publice.

Principiul nondiscriminării și al egalității efective în fața legii

Toți cetățenii sunt egali în fața legii și nicio măsură legislativă sau administrativă nu poate fi adoptată dacă nu garantează aceleași drepturi și responsabilități pentru toți cetățenii.

Indiferent de beneficiile pe care le-ar produce pentru o anumită categorie socială, dacă o măsură legislativă sau administrativă nu produce aceleași efecte pentru toți cetățenii și pentru toate categoriile sociale, aceasta nu poate fi promovată.

Principiul comprehensivității legilor

Legile trebuie adoptate exclusiv printr-o dezbatere amplă care să permită o previzionare a tuturor efectelor posibile astfel încât să se asigure că sunt adoptate cele mai adecvate măsuri pentru situațiile reglementate.

Actele normative ale autorităților publice centrale și locale trebuie să fie cât mai simple, clare și cuprinzătoare pentru sectorul de reglementare avut în vedere astfel încât să fie redus numărul de acte normative și administrative de ordin secundar și terțiar necesar pentru aplicarea lor.

Dereglementare, simplificare, digitalizare

Este necesară o simplificare masivă a aparatului administrativ prin reducerea numărului de ministere, al instituțiilor publice centrale și locale, eliminarea a numeroase agenții și autorități inutile de la nivel central și local.

Autoritatea publică trebuie să evite excesul de reglementare și să simplifice propria funcționare și furnizarea serviciilor publice către cetățeni și companii.

Simplificarea actelor și regulilor administrative și digitalizarea serviciilor publice trebuie să fie o prioritate continuă a autorităților publice centrale și locale.

Este necesară centralizarea electronică a informațiilor deținute de instituțiile publice pentru a facilita procesele de prelucrare a datelor, a îmbunătăți și simplifica accesul cetățenilor la serviciile publice.

Principiul descentralizării

Deciziile și politicile publice trebuie aduse cât mai aproape de cetățean pentru a răspunde cât mai bine nevoilor sale. Autoritatea publică centrală poate să intervină doar acolo unde o poate face mai eficient decât administrația locală.

Descentralizarea puterilor și a responsabilităților la nivel local trebuie să fie proporțională cu o descentralizare a resurselor financiare și economice.

Redistribuirea resurselor naționale la nivel local trebuie să respecte principiul contributivității strict pe criterii administrative și teritoriale.

Principiul meritocratic în organizarea administrației publice

Politizarea funcțiilor publice trebuie să se limiteze la funcțiile de demnitate publică.

În ocuparea funcțiilor publice din administrația centrală și locală trebuie să primeze competențele profesionale și nu criteriile politice.

Ocuparea funcțiilor publice trebuie să se facă prin concurs în condiții de transparență și cu respectarea de criterii obiective.

Trebuie promovate politici de ocupare și formare profesională care să ducă la profesionalizarea funcționarilor publici și la recâștigarea demnității profesionale prin asigurarea unui parcurs de carieră transparent, previzibil și obiectiv.

Managementul companiilor de stat trebuie să respecte principiile guvernantei corporative, regulile și criteriile de eficiență în management.

Principiul integrității în ocuparea funcției publice

Pentru ocuparea unei funcții publice trebuie respectate criteriile de integritate și moralitate.

Nu pot candida pentru ocuparea unei funcții publice persoanele cu probleme penale, aflate în conflict de interese și/sau în alte situații care le fac incompatibile cu funcția respectivă.

Principiul transparenței

Autoritățile publice centrale și locale sunt obligate să asigure o transparență decizională maximă în procesul de adoptare și implementare a politicilor publice.

Transparența actului administrativ este obligatorie în toate etapele de adoptare și implementare a politicilor publice.

Autoritățile publice centrale și locale sunt obligate să asigure transparența informațiilor privind activitatea curentă a instituțiilor și să răspundă prompt și suficient la orice solicitare de interes public.

Principiul participării la deciziile publice

Trebuie promovate politicile publice inițiate de cetățeni și încurajată participarea lor la realizarea politicilor publice.

Actele normative și administrative trebuie adoptate numai prin consultare publică, incluzându-i pe cei afectați de aplicarea deciziilor respective.

Parteneriatul cu societatea în aplicarea politicilor publice

Guvernul și administrația nu trebuie să dețină monopolul aplicării politicilor publice. Sunt o serie de activități care se pot derula mult mai eficient în condițiile delegării și/sau externalizării anumitor atribuții și competențe către entități private.

Principiul utilizării eficiente a resurselor publice

Politicile de redistribuire a resurselor publice trebuie să urmărească asigurarea bunei funcționări a instituțiilor publice și stimularea dezvoltării economice prin politici bugetare eficiente.

Politicile fiscale trebuie să lase cât mai mulți bani în economie pentru încurajarea inițiativelor economice individuale și a investițiilor private care să permită o dezvoltare economică la nivelul întregii societăți.

Resursele autorităților publice nu sunt resurse proprii și nu pot fi folosite în mod arbitrar și discreționar în scopuri personale sau politice.

Activele statului care nu sunt folosite sau sunt folosite în mod inefficient trebuie puse în valoare prin stimularea inițiativei private, în condiții transparente și concurențiale.

Principiul echilibrului economic și bugetar

Politicele publice trebuie să respecte echilibrele economice și bugetare care pot asigura dezvoltare și prosperitate economică pentru toți cetățenii.

Politicele de redistribuire a resurselor publice trebuie să asigure un echilibru între cheltuielile publice și nivelul veniturilor statului.

Politicele bugetare trebuie să urmărească reducerea deficitelor publice și folosirea unor astfel de mecanisme doar pentru stimularea investițiilor publice și a creșterii economice.

Politicele de cheltuire a banilor publici trebuie realizate în mod responsabil astfel încât să nu producă dezechilibre majore în economie (deficit bugetar, deficit comercial, deficit de cont curent, devalorizarea monedei naționale, inflație etc.)

Principiul nonintervenției în mecanismele pieții

Trebuie eliminate intervențiile arbitrare ale statului în economia privată. Administrația publică centrală și locală nu trebuie să intervină și/sau să concureze economia privată.

Trebuie sprijinită dezvoltarea capitalului, încurajată libera inițiativă și promovată valoarea capitalului uman.

Trebuie promovate deducerile fiscale care să încurajeze libera inițiativă și investițiile în economie în locul subvențiilor și a ajutoarelor de stat.

Politica ajutoarelor de stat trebuie limitată exclusiv la situații economice și sociale excepționale.

Principiul unei creșteri economice sănătoase

Politicele publice trebuie să stimuleze o creștere economică sustenabilă bazată pe creșterea valorii adăugate din economie ca urmare a investițiilor în productivitate și capital uman.

O creștere economică sănătoasă este generată de creșterea productivității și a competitivității produselor și serviciilor din economia națională.

Trebuie evitate politicile publice care stimulează artificial un consum care nu poate fi acoperit din oferta internă și care provoacă dezechilibre majore în economie prin creșterea importurilor și creșterea prețurilor.

Pentru o creștere economică solidă și durabilă trebuie stimulate investițiile private din economie și investițiile publice în infrastructură, creșterea productivității și a competitivității, creșterea exporturilor și stabilitatea prețurilor.

Principiul coeziunii sociale și teritoriale

Politicele publice trebuie să promoveze o dezvoltare echilibrată a societății prin reducerea inechităților și inegalităților sociale și economice.

Trebuie promovate politici publice care să asigure o dezvoltare echilibrată între mediul urban și rural și între diferite regiuni ale României.

Sistemul public de asigurări sociale și de sănătate trebuie să respecte principiul contributivității și solidarității între generații. Trebuie promovate sisteme alternative private de economisire și/sau asigurare socială sau medicală.

Ajutoarele sociale trebuie limitate la cazuri sociale individuale excepționale și nu trebuie acordate persoanelor capabile de muncă.

Trebuie promovat un sistem de deduceri fiscale care să încurajeze natalitatea și să sprijine familiile în creșterea copiilor și îngrijirea bătrânilor.

Principiul solidarității responsabile între generații

Resursele publice trebuie să fie folosite în mod responsabil astfel încât cheltuielile publice actuale să nu afecteze interesele generațiilor viitoare.

Politicile de îndatorare ale statului trebuie să vizeze finanțarea dezvoltării viitoare astfel încât generațiile următoare să nu fie obligate să plătească datoriile generațiilor anterioare decât dacă beneficiază de pe urma dezvoltării realizate.

Principiul dezvoltării durabile

Exploatarea resurselor naturale trebuie să se facă în condiții concurențiale cu respectarea principiilor unei dezvoltări durabile, în interesele comunităților locale și ale generațiilor viitoare.

Trebuie promovate modele de producție și consum durabile și evitată supraexploatarea resurselor naturale în condiții distructive pentru mediu și natură.

Principiul continuității în politica externă

Politica externă a unei națiuni nu poate fi realizată în funcție de interesele de moment ale unui partid, aflat temporar la guvernare, ci trebuie să fie rezultatul unui consens național care să vizeze atingerea obiectivelor fundamentale prin prisma strategiei de politică externă.

Trebuie respectate cu fermitate angajamentele naționale privind statutul de membru al Uniunii Europene și NATO, precum și parteneriatul strategic cu Statele Unite ale Americii.

Trebuie promovată o Europă unită și puternică bazată pe valorile democrației, pe respectarea drepturilor și libertăților omului și pe domnia legii, prin integrarea valorilor și tradițiilor naționale cu cele ale modernității occidentale.

IV. PROIECTUL NOSTRU PENTRU ROMÂNIA.

IV.1. O Românie puternică și prosperă

1.1. Obiective și măsuri pentru o economie competitivă

Liberalismul asigură șanse egale și o dezvoltare economică sănătoasă prin promovarea inițiativei private și a creativității individuale. Principiile liberale au asigurat prosperitate tuturor țărilor care au avut curajul să și le asume, pentru că au creat terenul fertil pentru creșterea investițiilor și acumularea de capital.

Motorul unei economii competitive îl reprezintă acumularea de capital și investițiile din sectorul privat. Prin creșterea investițiilor crește și productivitatea muncii și, totodată, nivelul veniturilor reale ale tuturor categoriilor de cetățeni.

Vulnerabilitățile României, evidențiate în perioada de criză provocată de pandemia COVID-19, trebuie transformate în oportunități de schimbare a modelului de dezvoltare economică, într-un model de dezvoltare centrat pe stimularea capitalului și a competitivității companiilor românești, investiții în domenii-cheie ale infrastructurii publice, transformarea digitală a economiei și a administrației publice și pregătirea economiei pentru tranziția către o economie durabilă.

Obiectivul economic național pe care îl susține Partidul Național Liberal este o **”Românie Inteligentă”**, care pune în valoare talentul, creativitatea și aptitudinile inovatoare ale românilor pentru a produce bunuri și servicii cu valoare adăugată ridicată, care să creeze locuri de muncă mai bine plătite pentru toți românii, sprijinind inițiativa privată și antreprenoriatul românesc, asigurând condiții economice concurențiale egale pentru toți actorii economici.

Trebuie să producem tot ce ceea ce se poate produce în România și să punem capăt modelului de economic de tip ”lohn”, bazat pe utilizarea intensivă a muncii la costuri mici și comercializarea de materii prime și componente industriale, și să orientăm investițiile în domenii economice cu potențial de creștere a valorii adăugate pentru producția de bunuri și servicii finite, cu drepturi de proprietate intelectuală, prin folosirea de mijloace tehnologice avansate și o forță de muncă mai bine calificată și mai bine plătită.

România trebuie să folosească potențialul uriaș de a deveni una dintre cele mai puternice economii europene pentru **dezvoltarea industriilor viitorului** bazate pe folosirea resurselor naturale strategice rare de litium, grafit, cupru ș.a. în circuite integrate de producție, de la extragerea de resurse naturale până la obținerea de produse finite valoroase.

În același timp, România poate și trebuie să devină una dintre primele puteri economice din Uniunea Europeană și să fructifice potențialul de **”Capitală economică”** a regiunii prin folosirea avantajelor competitive naturale și poziționarea geostrategică în Sud-Estul Europei, fiind o poartă de intrare și ieșire a mărfurilor din Uniunea Europeană și un **centru regional de servicii logistice și financiar-bancare**.

Pactul Verde European este o oportunitate, dar și o provocare pentru România. Partidul Național Liberal va sprijini întreprinzătorii și angajații care ar putea fi afectați de tranziția către o economie verde. Vom apăra industriile strategice care generează locuri de muncă în țara noastră, precum industria siderurgică sau industria

producătoare de autovehicule. Vom sprijini astfel de sectoare și ne vom asigura că tranziția se va realiza într-un mod sustenabil și fără a genera pierderi de competitivitate.

Totodată, având în vedere decalajele investiționale și de dezvoltare care se înregistrează între regiunile țării, este nevoie de stimularea investițiilor publice și private pentru **reducerea ecartului de competitivitate și dezvoltare între regiunile istorice ale României.**

1.2. Taxe mici, responsabilitate bugetară, libertate economică

O economie dinamică și orientată spre creștere are nevoie de un climat favorabil investițiilor și afacerilor. Acestea sunt atât surse de finanțare pentru politicile sociale, culturale și de mediu, cât și singura soluție durabilă pentru crearea oportunităților de muncă și dezvoltare profesională ale cetățenilor, pentru o economie cu impact pozitiv asupra veniturilor individuale și familiale, o economie capabilă să susțină un sistem democratic și să asigure egalitatea de șanse.

Sistemul de taxare a activității economice și a veniturilor este instrumentul cu cel mai mare impact pe care îl are la dispoziție statul. Liberalii consideră că o politică fiscală pro-creștere economică este nu numai calea practică prin care este favorizată prosperitatea economică, ci și o obligație morală imperativă. Un sistem de taxare împovărător și o economie supra-reglementată conduc la sufocarea creșterii economice, la diminuarea oportunităților și afectează dreptul fiecărui cetățean la dezvoltare personală și securitate economică.

O politică autentic liberală nu constă pur și simplu în reducerea fiscalității, ci în corelarea taxelor pe care statul le colectează cu cheltuielile impuse de furnizarea bunurilor publice importante pentru societate. Deficitul bugetar trebuie evitat, pentru că el ascunde costul real al activității statului. Măsurile politice adoptate în afara unui cadru bugetar strict, precum angajarea unor cheltuieli fără acoperire, sunt prin definiție imorale.

Taxe cât mai puține, cât mai predictibile și mai mici – acesta este principiul de fier al fiscalității într-o guvernare liberală. Legislația fiscală trebuie simplificată drastic, iar nivelul taxelor și al costurilor cu forța de muncă redus. Cota unică trebuie generalizată pentru toată economia. Ancorarea conformării voluntare printr-o abordare preventivă, prin servicii de asistență oferite contribuabililor, este un obiectiv prioritar.

Ne propunem digitalizarea completă a relației dintre mediul de afaceri și stat inclusiv prin generalizarea utilizării semnăturii electronice, simplificarea raportărilor pentru companiile mici și foarte mici, introducerea de criterii de eficiență în acordarea de subvenții și granturi către operatorii economici privați.

În același timp, trebuie continuate politicile care să ducă pe termen mediu la o transformare modernă a economiei românești prin **dezvoltarea de instrumente financiare noi** pentru stimularea capitalizării companiilor, asigurarea lichidității în economie prin scheme de garantare a instrumentelor de plată, încurajarea investițiilor private în domenii economice strategice printr-un fond de investiții de capital de risc, sprijinirea proiectelor de investiții publice și private printr-o bancă românească de dezvoltare după modelul altor bănci europene de dezvoltare.

O atenție deosebită trebuie acordată companiilor de stat care trebuie rapid restructurate prin listarea pe bursă a unor pachete de acțiuni minoritare pe care le deține statul. Acordarea de ajutoare din partea statului să fie condiționată de planuri de restructurare și dezvoltare cu termene, indicatori de rezultat și responsabilizarea managementului acestor companii.

Nu poate exista capitalism fără capital și fără piață de capital. Faptul că România a trecut la statutul de piață emergentă secundară arată o evoluție pozitivă a Bursei de Valori București și intenția noastră este aceea de a sprijini dezvoltarea în continuare a bursei și a pieței de capital prin listarea de noi companii de stat la bursă, stimularea participării persoanelor fizice la piața de capital și prin încurajarea companiilor private de a se lista la bursă astfel încât să aibă posibilitatea de a-și diversifica sursele de finanțare.

1.3. Resurse pentru creștere durabilă: agricultură, transport, energie, industrie IT&C

Creșterea economică, exploatarea rațională a resurselor și utilizarea lor în beneficiul societății românești sunt esențiale pentru economia țării noastre. Pornind de la realitățile economiei românești de astăzi și de la prognozele privind evoluția economiei mondiale, domeniile-cheie vizate de o nouă concepție economică liberală românească sunt agricultura, transporturile, energia, industria auto și IT&C, **cu obiectivul național de a produce tot ceea ce se poate produce în România**. Toate sunt susceptibile de îmbunătățiri substanțiale și au impact în câteva direcții esențiale:

- Reindustrializarea, dezvoltarea și modernizarea economiei;
- Dezvoltarea unei economii inteligente, bazată pe valorificarea proprietății intelectuale în producerea de bunuri și servicii cu valoare ridicată;
- Stimularea industriilor competitive inovatoare care să pună în valoare creativitatea și inteligența tehnologică a românilor;
- Valorificarea resurselor naturale interne în beneficiul societății românești și dezvoltarea industriei de prelucrare a materiilor prime naturale astfel încât să fie valorificate produsele finite rezultate din folosirea resurselor naturale (energie, petrochimie, metalurgie, siderurgie etc.).

Vor fi stimulate sectoarele economice cu valoarea adăugată mare, cu potențial de export, care valorifică rezultatele inovării și cercetării prin dezvoltarea de produse și soluții tehnologice cu drept de proprietate intelectuală și industriile care asigură cererea internă de consum din producția locală, contribuind la siguranța energetică, alimentară și sanitară a României.

A. Agricultura – resursă economică și generator de creștere durabilă

În contextul competiției internaționale acerbe pentru resurse, inclusiv pentru resurse alimentare, agricultura și industria asociată ei reprezintă o miză decisivă, de care depinde nu numai bunăstarea, ci și securitatea alimentară a societății noastre.

Sprijinirea micilor producători din agricultură și industria alimentară:

- Procesarea materiilor prime din agricultură prin implicarea și încurajarea fermierilor din sectorul vegetal și zootehnic să investească în industria alimentară din țară reprezintă un motor sigur pentru o dezvoltare durabilă a agriculturii românești.
- Trebuie să încurajăm fermierii și capitalul autohton să valorifice superior materia primă obținută prin stimularea asocierii micilor fermieri pentru înființarea de centre de preluare, sortare, prelucrare primară, ambalare a produselor agricole.

O prioritate aparte o reprezintă aprobarea unei strategii naționale pentru actualizarea, modernizarea și extinderea întregii infrastructuri de îmbunătățiri funciare.

Un obiectiv prioritar al Partidului Național Liberal pe termen mediu și lung este elaborarea și implementarea unei Strategii de Gestionare a Apei care se referă la reabilitarea infrastructurii de irigații existente, reabilitarea infrastructurii de desecare – drenaj precum și efectuarea de lucrări de combatere a eroziunii solului.

B. Infrastructura de transport

Investițiile urmează infrastructura. Industria, turismul, comerțul și procesul de reindustrializare a țării sunt dependente de calitatea infrastructurii din transport. Acest sector esențial are nevoie de gândire strategică, voință politică și simplificarea procedurilor pentru proiecte și investiții.

Partidul Național Liberal își propune să asigure conectarea cu autostrăzi a provinciilor istorice ale României și cu rețelele de transport pan-europene prin demararea lucrărilor la aproximativ 3.000 de km de autostrăzi și drumuri expres și investiții în cca. 3000 km de cale ferată, precum și o repriorizare a investițiilor în domeniul naval și aerian.

Nicio regiune nu va fi lăsată în urmă din punct de vedere al dezvoltării infrastructurii de transport.

Obiective și măsuri:

- Accelerarea implementării proiectelor aflate în execuție printr-un management responsabil și proactiv și o colaborare inter-instituțională eficientă, astfel încât să fie identificate rapid soluțiile în vederea eliminării eventualelor blocaje apărute pe parcursul derulării acestor proiecte;
- Implementarea Planului Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020-2030, document care actualizează strategia de implementare a M.G.P.T., va sta la baza accesării fondurilor europene din Cadrul financiar european multianual și din Mecanismul European de Redresare.
- Realizarea conectivității între regiunile istorice prin intensificarea procesului de închidere a coridorului IV rutier și feroviar pan-european și a implementării proiectelor de infrastructură mare din Regiunea Moldovei, pe Coridorul IX pan-european, precum și pe axa Est-Vest;
- Consolidarea parteneriatului dintre C.N.A.I.R. și autoritățile locale pentru implementarea unor proiecte de infrastructură de interes local și regional de natura variantelor ocolitoare, drumurilor de legătură la drumurile naționale, autostrăzi și drumuri expres, drumurilor alternative ca soluții pentru desconggestionarea de trafic rutier, inclusiv modernizarea, reabilitarea acestora, precum și între C.F.R. S.A. și autoritățile administrației publice locale, pentru modernizarea infrastructurii feroviare, în scopul introducerii trenurilor metropolitane și urbane.
- Intensificarea colaborării în cadrul Parteneriatului Inițiativei celor trei Mări, în vederea dezvoltării unor proiecte de infrastructură de transport de importanță strategică regională, care vor contribui la dezvoltarea economică și la coeziunea europeană.

- România va trebui să continue investițiile în infrastructura de transport, orientate spre dezvoltarea coridoarelor multimodale transnaționale care traversează România, Coridorul Rin-Dunăre și Coridorul Orient/Est-Mediteranean, corelate cu prioritățile naționale specifice.
- Reprioritizarea investițiilor pentru asigurarea condițiilor de navigație pe Dunăre, pe toată perioada anului și modernizarea infrastructurii porturilor maritime și fluviale;
- Continuarea procesului de dezvoltare și modernizare a infrastructurii aeroportuare naționale și regionale.

C. Industria energetică

PNL susține realizarea unui mix energetic flexibil, diversificat, dar echilibrat, care să contribuie la susținerea obiectivelor de decarbonare și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Investițiile în energie verde trebuie prioritizate și România trebuie să re tehnologizeze obiectivele hidroenergetice actuale, dar și să construiască noi capacități de producție. De asemenea, noi investiții în capacități de producție solară și eoliană – onshore și offshore – trebuie realizate. O atenție deosebită trebuie acordată energiei nucleare, care reprezintă o sursă de energie cu emisii scăzute de carbon. În viziunea PNL, energia nucleară este o componentă de bază a mixului energetic și România trebuie să-și dezvolte programul nuclear.

Viziunea PNL în domeniul energiei acordă o importanță deosebită integrării orizontale în economie a sectorului energetic. Producția de energie internă trebuie să sprijine dezvoltare economiei și ramuri conexe se pot dezvolta susținând, la rândul lor, industria energetică. Este, de exemplu, cazul componentei nucleare, unde, prin reluarea producției interne de uraniu se poate sprijini programul nuclear românesc și producerea de energie ieftină și cu emisii reduse de carbon în reactoarele de la Cernavodă. Un alt exemplu de integrare orizontală îl reprezintă industria de extragere și prelucrare a cuprului, devenit un element strategic la nivelul UE. Realizarea unei capacități de prelucrare și valorificare superioară a cuprului, în vecinătatea exploatării de cupru de la Abrud, va aduce beneficii semnificative economiei românești, furnizând materie primă pentru realizarea bateriilor necesare decarbonificării sectorului transporturilor prin trecerea la electromobilitate.

Extinderea rețelelor de energie electrică și gaze naturale a fost și rămâne una dintre prioritățile PNL. Descentralizare, subsidiaritatea și debirocratizarea au fost elementele esențiale ale acțiunii PNL în acest domeniu. Respectând autonomia locală, PNL susține posibilitatea administrațiilor locale de a se asocia în funcție de necesitățile și particularitățile locale, pentru realizarea de noi rețele de distribuție a energiei. În plus, trebuie simplificată semnificativ procedura de extindere a rețelelor de energie electrică și gaze și trebuie schimbată modalitatea de finanțare a acestor extinderi, permițând astfel dezvoltarea economică a localităților mici.

PNL va milita la nivel european pentru acordarea unei perioade de grație pentru țara noastră pentru extinderea rețelelor inteligente de gaze naturale. Gazul natural trebuie folosit și în centrale moderne de cogenerare în ciclul combinat. Actualele tehnologii, bazate pe cărbune, pot fi astfel re tehnologizate și păstrate în uz, cu emisii scăzute de CO₂.

O componentă importantă a politicii PNL în domeniul energiei va fi creșterea eficienței energetice a clădirilor publice și private. Noi programe de finanțare pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor vor fi lansate,

atât pentru persoanele fizice și clădirile rezidențiale, cât și pentru industrie și pentru administrația publică, având ca țintă clădirile comunitare.

Date fiind resursele sale naturale, mărimea pieței la nivel regional și infrastructura dezvoltată, România poate fi un pol regional al producției și tranzacționării de gaze naturale. Un accent important se va pune pe investițiile într-o energie verde, în acord cu angajamentele din Pactul Ecologic European și cu reformele prevăzute în Planul Național de Redresare și Reziliență și pe eficientizarea procesului de explorare a zăcămintelor de hidrocarburi din Marea Neagră – în acest sens PNL susține dezvoltarea unui cadru competitiv de reglementare a segmentului producției de hidrocarburi;

Totodată, sunt necesare **măsuri de protecție a categoriilor vulnerabile** afectate de procesul de liberalizare a pieței de energie. Pentru a reduce riscurile asociate liberalizării piețelor de energie asupra categoriilor de consumatori vulnerabili, PNL susține asigurarea unei protecții sociale reale, precum și desfășurarea unor programe publice de creștere a eficienței consumului de energie în zonele de sărăcie energetică.

Nu în ultimul rând, PNL susține o guvernanta profesională în sectorul energetic și asigurarea unui cadru normativ predictibil, care încurajează dezvoltarea și investițiile.

D. Industria IT

Sectorul IT&C a devenit de-a lungul anilor un contributor deosebit de important la dezvoltarea economică a țării și este necesară adoptarea de noi măsuri care să mențină, să stimuleze dezvoltarea locală a acestei industrii și să extindă modelele de bune practici ale unor hub-uri IT și parcuri tehnologice în mai multe zone cu potențial din țară.

Obiective și măsuri:

- Colaborarea cu actorii importanți din industrie, dar și cu dezvoltatorii autohtoni, pentru susținerea priorităților care vor asigura dezvoltarea pe termen lung a sectorului IT&C;
- Consolidarea parteneriatului dintre autorități și sectorul privat pentru dezvoltarea și implementarea unor proiecte de infrastructură de comunicații electronice de interes național;
- Menținerea măsurilor care au asigurat competitivitatea României pentru păstrarea profesioniștilor în țară;
- Adaptarea programelor educaționale din învățământul liceal și universitar la cerințele pieței IT&C;
- Trecerea treptată de la o industrie IT&C dominată de servicii de tip outsourcing, către o industrie producătoare de proprietate intelectuală.
- Stimularea adoptării tehnologiilor 5G, respectiv extinderii zonelor deservite la nivel național;
- Creșterea gradului de integrare și convergență dintre infrastructura de transport și infrastructura de comunicații electronice, inclusiv prin operaționalizarea conceptului de **autostrăzi 5G**;
- Consolidarea capacităților naționale și cerințelor de securitate în domeniul comunicațiilor electronice în scopul creșterii rezilienței infrastructurilor existente;

Este nevoie de o viziune strategică care să creeze ecosistemul de instrumente și măsuri de sprijinire a procesului de transformare digitală a IMM-urilor, ale cărui elemente trebuie să se centreze pe **Hub-urile**

europene de inovare digitală - E-DIH (European Digital Innovation Hubs).

Hub-urile europene de inovare digitală sunt principalul instrument și vector trans-european pe care Comisia Europeană împreună cu statele membre îl au în vedere pentru a impulsiona atât inovarea și digitalizarea economiei cât și modernizarea administrației publice. Concepute ca agenții de dezvoltare și digitalizare în parteneriat public-privat, aceste hub-uri vor pune în valoare potențialul tehnologic și de inovare regional pentru a dezvolta tehnologii și instrumente digitale pentru domenii cu grad ridicat de adopție: industrie, administrație publică, agricultură, sănătate etc.

Hub-urile Digitale de Inovare vor deveni vectori strategici, conectați în rețeaua europeană a Hub-urilor Digitale de Inovare capabili să genereze și să transfere know-how și valoare în economie și societate.

IV.2. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ ÎN SERVICIUL CETĂȚENILOR

Înțelegem misiunea administrației centrale, dar mai ales a celei locale în cadrul următoarelor concepte generale:

- Democrație participativă - implicarea cetățenilor în decizie, transparența deciziei, cooperarea cu membrii comunității în vederea stabilirii și realizării proiectelor comune, apărarea dreptului fiecăruia de a-și vedea respectate drepturile ca membru al comunității;
- Inițiativă - o administrație publică mai flexibilă, capabilă de adaptare la evoluțiile economiei și la cerințele comunității; sprijinirea inițiativelor și afacerilor locale printr-un cadru administrativ eficient și prietenos; independență de decizie și acțiune în funcție de specificul și resursele locale;
- Corectitudine - combaterea corupției, un cadru legislativ clar, fără blocaje, eliminarea surselor de inechitate în sistemul administrației locale;
- Solidaritate - protejarea celor care au dificultăți în funcție de nevoile lor specifice, respectarea demnității umane, eliminarea practicilor politicianiste în distribuirea resurselor publice, protejarea copiilor, încurajarea revenirii la viața activă.

Modelul de administrație locală liberală de succes, centrat pe investiții în dezvoltarea comunităților locale și pe creșterea calității vieții, trebuie promovat și extins la nivel național.

Obligația conducerii Partidului Național Liberal și a unui Guvern condus de PNL este de a sprijini toate proiectele comunităților locale conduse de primari liberali și ale județelor conduse de președinții de Consilii Județene ai Partidului Național Liberal.

Autoritățile locale trebuie sprijinite în proiectele de dezvoltare ale comunităților printr-un **nou Program național de investiții locale, cu un buget multianual pentru următorii ani de 50 miliarde lei**, care să acopere nevoile locale de dezvoltare ce nu pot fi susținute din surse proprii sau din fonduri europene în ceea ce privește investițiile în infrastructura locală de transport, înființarea și extinderea rețelelor de distribuție a gazelor naturale și pentru realizarea infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare.

De asemenea, Partidul Național Liberal susține **descentralizarea sistemului de achiziții pentru investițiile locale** prin delegarea de competențe la nivel local pentru derularea procedurilor de achiziții publice pentru investițiile finanțate prin Compania Națională de Investiții sub plafonul de 25 milioane lei.

În același timp, este necesară reforma sistemului de achiziții publice pentru descurajarea contestațiilor care întârzie realizarea proiectelor de investiții publice și pentru a permite **actualizarea valorii contractelor de achiziții publice** în funcție de evoluția prețurilor din piață, măsurată prin indicatori obiectivi înregistrați de Institutul Național de Statistică.

La nivel administrativ, PNL va acționa în sensul simplificării sistemului normativ și a reglementării concrete a următoarelor aspecte:

A. Descentralizarea resurselor și autonomia locală prin:

- Transferul de competențe și responsabilități administrative și financiare de la nivelul autorităților administrației publice centrale la nivelul autorităților administrației publice locale;
- Transformarea serviciilor deconcentrate din teritoriu în servicii descentralizate plasate în responsabilitatea autorităților locale, cu excepția instituțiilor de control care trebuie să rămână în subordinea autorității centrale.
- Clarificarea competențelor la diferite niveluri și structuri ale administrației publice, cu o distribuție rațională a responsabilităților;
- Elaborarea unei strategii a descentralizării prin reglementări coerente care să poată fi implementate și inițiate prin programe cu termene precise.
- Tratat egal între angajații autorităților publice locale și cei din administrația publică centrală, atât din punct de vedere al responsabilității și al complexității activității, cât și al salarizării.

B. Simplificare, dereglementare, digitalizare:

- Încurajăm inițiativele și inovația în administrația publică locală, astfel încât aceasta să fie în permanență adaptată la evoluțiile economiei și la cerințele comunității;
- Transformarea digitală a administrației publice se va baza pe asigurarea celor patru piloni esențiali, cu rol strategic, ai arhitecturii digitale funcționale a administrației publice: **identificarea electronică, interoperabilitatea, platforma unică de acces** la serviciile publice online, respectiv **infrastructura de tip cloud**.
- Ne propunem îmbunătățirea sistemului public digital astfel încât toate ministerele și agențiile guvernamentale să beneficieze de o singură bază de date interoperabilă cu ajutorul unui cloud guvernamental.
- Susținem reducerea birocrăției și simplificarea documentațiilor pentru obținerea actelor de care au nevoie cetățenii, raționalizarea procedurilor administrative, generalizarea utilizării sistemului de ghișeu unic și a semnăturii electronice;
- Trebuie create condițiile pentru ca orice serviciu public să fie oferit și online. **"Digital first"** este principiul după care administrațiile publice de la toate nivelurile vor fi obligate să-și proiecteze politicile și strategiile;
- Susținem realizarea băncilor de date urbane, ca sisteme integrate care vor cuprinde date imobiliare

și tehnico-edilitare, în scopul fundamentării deciziilor pentru aplicarea de soluții de tip *”smart city”*.

C. Profesionalism și competență în administrație prin:

- Profesionalizarea personalului din administrația publică locală, inclusiv prin urmarea cursurilor de formare profesională, în primul rând în dezvoltarea de competențe digitale, și dezvoltarea platformelor de formare continuă;
- Un sistem de salarizare transparent, bazat pe performanță și merit;
- Reformarea funcțiilor de conducere și o selecție a candidaților pe baza abilităților manageriale;
- Crearea unui sistem coerent și a expertizei necesare pentru identificarea exactă a necesarului de perfecționare pentru fiecare instituție publică.

D. O nouă concepție în finanțarea administrației publice locale

- **Descentralizarea resurselor** și întărirea autonomiei financiare, cu îmbunătățirea sistemului de calcul al alocărilor pentru completarea bugetelor locale (TVA, impozit pe venit, etc.);
- Sincronizarea transferului competențelor cu transferul resurselor financiare, umane și materiale necesare exercitării acestora, pentru a asigura eficiența măsurii de descentralizare și a evita apariția blocajelor în desfășurarea activităților;
- Creșterea capacității de absorbție de fonduri externe la nivel local, precum și de gestionare a fondurilor Uniunii Europene, prin **asigurarea cofinanțării necesare**, acolo unde bugetele locale nu pot asigura această componentă financiară.
- Transferul competențelor și atribuțiilor în domenii care vizează valorificarea resurselor locale neglijate de administrația centrală sau abandonate în absența unui proprietar, inclusiv a terenurilor agricole sau infrastructurilor destinate activităților sportive și culturale aflate în situațiile menționate;

E. Principiile solidarității sociale:

- Aplicarea politicilor de solidaritate socială exclusiv în favoarea celor care au nevoie de sprijinul comunității;
- Descurajarea ajutoarelor sociale și elaborarea de politici de stimulare a actualilor beneficiari de ajutor social să dobândească nu doar cunoștințe (inclusiv prin programul de tipul ”A doua șansă”) ci și încredere că se pot integra pe piața muncii concomitent cu dezvoltarea de servicii sociale integrate pentru membrii familiilor acestora.
- Întărirea capacității administrației locale de a susține continuarea studiilor prin acordarea de burse și alte forme de sprijin material pentru copiii care obțin performanțe școlare, artistice sau sportive și care provin din medii defavorizate economic.

IV.3. Calitatea vieții în România

Credem că un nou atașament față de ideea unei Români moderne, democratice și prospere este esențial pentru viitorul nostru într-o lume în curs de remodelare, iar condiția asigurării acestui atașament este ridicarea calității vieții în țara noastră.

Încrederea într-un model social, dorința de participare creativă, investiția de energie, talent, resurse materiale sunt direct proporționale cu oportunitățile pe care o societate le oferă membrilor săi. Iată de ce considerăm că preocuparea pentru calitatea vieții în România este în esență o preocupare pentru afirmarea națională.

Următoarele domenii definesc concepția liberală cu privire la calitatea vieții: educația, sistemul de sănătate, siguranța cetățenilor, justiție egală pentru toți, securitate națională, cultura și protecția patrimoniului.

3.1 O educație care asigură șanse pentru toți

Pentru liberali, educația este un pilon al dezvoltării și o investiție în viitor, fiind indispensabilă construcției unei societăți echilibrate, cu o calitate a vieții ridicată. Prin educație ne dorim să asigurăm copiilor noștri șansa de a deveni stăpânii propriilor destine, adulți capabili să își întemeieze familii și să își crească proprii copii, persoane de succes în societate și în profesia aleasă.

În același timp, vrem să formăm cetățeni responsabili și informați, care sunt capabili de a evalua critic și de a reacționa independent în relația cu statul. Pentru a îndeplini aceste deziderate, e nevoie de o schimbare radicală și anume o trecere **de la o educație bazată pe memorarea de cunoștințe la una centrată pe formarea de competențe**, aptitudini profesionale și caractere personale. Principiul general cu privire la educație este că aceasta trebuie să fie incluzivă și de calitate, mai precis să fie o educație care să asigure împlinirea potențialului fiecărui copil sau tânăr din România. În acest sens, întreg sistemul educațional va deveni unul modern, digitalizat, flexibil și competitiv la nivel european.

Mai mult, filosofia unei educații de calitate ne arată că **școala trebuie să fie o prelungire a familiei**, astfel încât toți copiii să se simtă protejați și apreciați. Educația începe în familie, iar părinții sunt primii responsabili pentru formarea copiilor. Acest lucru implică mai mult decât deciziile privitoare la școală, la parcursul copiilor în interiorul sistemului de învățământ formal sau la supravegherea pregătirii școlare a acestora. În calitate de primii educatori, părinții sunt responsabili pentru formarea primelor valori morale și atitudini sociale, sunt cei care favorizează primele gesturi culturale și oferă primele modele comportamentale.

Partidul Național Liberal recunoaște importanța acestei componente a educației și urmărește să o sprijine prin politici care vin în sprijinul rolului educativ al familiei:

- Încurajarea și creșterea participării părinților la deciziile administrative și curriculare ale unităților școlare din comunitatea lor;
- Servicii de consiliere pentru părinți și pentru copii, în probleme legate de educația copiilor și de evoluția lor în carieră;
- Politici de sprijinire a accesului la educație și cultură pentru familiile din medii defavorizate;
- Programe de educație continuă pentru adulți (life long learning);
- Supravegherea și sancționarea acțiunilor care afectează dreptul copiilor la educație și combaterea oricăror forme de *bullying*.

Partidul Național Liberal își asumă, obiectivele și țintele strategice în domeniul educației stabilite prin **Proiectul de țară „România Educată”**, ceea ce va determina accelerarea procesului de reformă a educației românești și va crea premisele asigurării stabilității și credibilității sistemului educațional.

Pentru implementarea proiectului ”România Educată”, vom contribui la elaborarea unui pachet legislativ, astfel încât documentele de politici publice, rapoartele tematice și acțiunile asociate, rezultate din procesul de dezbateră și consultare aferente proiectului, să fundamenteze legiferarea unui nou model de guvernanță în educație, capabile să răspundă nevoilor educaționale și economice ale unei lumi moderne, globale, competitive, puternic tehnologizate și digitalizate. Pornind de la această premisă afirmăm angajamentul nostru pentru următoarele principii și politici incluse în proiectul ”România Educată”:

- Creșterea finanțării ca o condiție necesară pentru revitalizarea și transformarea calitativă a sistemului național de educație;
- Îmbunătățirea infrastructurii educaționale, atât prin construirea sau extinderea unităților de învățământ preuniversitar, în special în mediul urban, pentru organizarea programului școlar într-un singur schimb, dar și prin dotarea corespunzătoare a laboratoarelor, atelierelor și cu aparatură IT.
- Regândirea dimensiunii sociale a educației, stabilind ca prioritate reducerea abandonului școlar;
- Respectarea principiului dreptului la opțiune în educație la toate nivelurile, în funcție de specificul și obiectivele fiecărei etape a pregătirii școlare;
- Creșterea calității actului didactic prin întărirea autorității și prestigiului social al cadrelor didactice. Acest aspect include regândirea sistemului de salarizare, a celui de formare, a cadrului de funcționare precum și a parcursului de carieră, cu scopul creșterii atractivității acestei profesii;
- Asigurarea unui management școlar în strânsă legătură cu comunitatea locală care să sprijine dezvoltarea comunității prin politicile educaționale aplicate în școală.
- Revalorizarea și dezvoltarea învățământului profesional ca opțiune viabilă pentru asigurarea viitorului tinerilor;
- Consolidarea învățământului profesional și tehnic, în special a învățământului profesional dual, în concordanță cu nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel național, regional și local.
- Reducerea decalajelor în accesul la educația de calitate între copii prin susținerea celor care provin din medii defavorizate;
- Reducerea și prevenirea părăsirii timpurii a școlii, prin promovarea accesului egal la un învățământ de calitate, la toate nivelurile de învățământ ante-preșcolar și preuniversitar, prin generalizarea programelor “Școală după școală” și a altor programe de sprijin pentru copiii din zone defavorizate și prin asigurarea transportului școlar gratuit.

Concepția liberală privind învățământul superior și cercetarea

Un sistem modern de educație și de cercetare care să producă valoare pentru societate are nevoie de regândirea politicilor statului în acest domeniu, astfel încât să avem parte de un sistem care susține integritatea și performanța. Sumele alocate din bugetul de stat pentru învățământ superior și pentru cercetare reprezintă numai un aspect al problemei, deși în mod obișnuit este singurul discutat. O problemă cel puțin la fel de importantă este sistemul de finanțare în sine. Trebuie să acceptăm că actualul sistem, bazat pe conceptul studentului-echivalent este un eșec. Deși este fundamentat pe principiul corect al responsabilității instituționale, în practică s-a dovedit o sursă de pervertire a calității educației. Fără a fi abandonat, trebuie să

fie nuanțat prin intervenția unor criterii de finanțare suplimentare: excelența programelor; prestigiul instituției; potențialul programelor de a contribui la dezvoltarea personală și a societății etc. Criteriile calitative și nu cele cantitative trebuie să aibă prioritate în educație.

De asemenea, trebuie luată în considerare o nouă relație între activitatea de educație și cea economică. Legislația actuală nu stimulează în mod real viziunea antreprenorială în sistemul de învățământ superior românesc, așa cum o vedem în tradițiile unora dintre cele mai puternice sisteme de educație din lume. Una dintre politicile liberale va trebui să fie crearea unui cadru favorabil pentru inițiativele economice inițiate în mediile universitare și de cercetare, nu numai ca formă de finanțare prin resurse proprii ci și ca soluție de dezvoltare pentru cercetarea universitară.

Universitățile trebuie privite ca vectori importanți de schimbare ai societății și astfel acestea trebuie reformate în concordanță cu următoarele direcții de acțiune pentru a spori performanța, autonomia și adecvarea lor socială:

- Reclasificarea universităților în funcție de misiunea asumată și rolul pe care îl joacă la nivel internațional, național sau regional. Acest lucru se va face printr-o largă dezbateră și asumare a unei metodologii transparente de clasificare a universităților și o ierarhizare a programelor de studii;
- Creșterea autonomiei universităților de a-și utiliza propriile fonduri, în paralel cu creșterea răspunderii publice a universităților față de transparența decizională și financiară a acestora;
- Utilizarea eficientă a resurselor și creșterea competitivității în plan internațional, prin încurajarea creării de consorții universitare performante de tipul universităților metropolitane (modelul francez), care să asigure și o cooperare intensificată între universități și institute de cercetare;
- Încurajarea reorganizării interne a universităților, stimulându-se înființarea programelor de studii interdisciplinare, ca de exemplu artificial intelligence, behavioral economics, cognitive sciences...etc. (modelul american).

3.2. Un sistem de sănătate mai bun și mai accesibil

Pandemia Sars-Cov-2 a reprezentat un moment revelator pentru sistemul de sănătate românesc. Doar prin dedicarea extraordinară a personalului medical și printr-un efort colectiv și guvernamental susținut am reușit să asigurăm capacitatea sistemului de a prelua și trata pacienții Covid-19.

Sistemul de sănătate din România are nevoie de o schimbare de paradigmă, are nevoie de o reformă structurală pentru a putea să asigure servicii de sănătate întregii populații, la standarde europene, conducând la îmbunătățirea speranței de viață a românilor și la creșterea calității vieții acestora.

Prioritatea zero pentru însănătoșirea sistemului de sănătate o constituie creșterea sustenabilă a finanțării acestuia iar **finanțarea trebuie să urmeze pacientul**, indiferent de categoria furnizorilor de servicii medicale, publici sau privați. Trebuie identificate și utilizate toate resursele pentru a determina creșterea finanțării pe fiecare capitol în parte:

- creșterea anuală a bugetului pentru programele de sănătate,
- re-evaluarea programelor de finanțare din bugetul CNAS,
- stimularea alocărilor bugetare pentru sănătate la nivelul autorităților locale,
- asigurarea unui grad de absorbție ridicat a fondurilor europene dedicate domeniului sănătății în perioada 2021-2027
- dezvoltarea asigurărilor complementare, facultative de sănătate
- **descentralizarea investițiilor publice în sistemul de sănătate**
- stimularea investițiilor private în sănătate.

În următorii ani, România va avea oportunitatea imensă de a-și moderniza și dezvolta infrastructura de sănătate, atât prin fondurile alocate sănătății în Planul Național de Redresare și Reziliență cât și prin Programul Operațional de Sănătate din Cadrul Financiar Multianual 2021-2027, iar autoritățile locale trebuie să aibă un rol determinant în realizarea acestor investiții.

Sistemul contribuțiilor la sistemul de sănătate este în acest moment costisitor și insuficient. Viziunea noastră se bazează pe stimularea responsabilității personale și încurajarea opțiunilor pentru asigurările facultative și pe introducerea contului de economii pentru sănătate. O condiție de succes este transparența gestionării acestor fonduri, principiu care trebuie în mod obligatoriu extins și asupra gestionării fondurilor constituite din contribuția obligatorie universală. Statul trebuie să fie un arbitru echidistant în competiția dintre sistemul medical public și cel privat, asigurând complementaritatea celor două sisteme atunci când interesele pacienților o cer.

Politicile publice în domeniul sănătății trebuie să răspundă în continuare unei provocări majore: România înregistrează una dintre cele mai mari rate de emigrare din lume în rândul personalului medical. Chiar dacă au fost realizate creșteri salariale și investiții în dotarea unităților sanitare din fonduri europene sau guvernamentale, a continuat plecarea personalului medical în străinătate. Pandemia COVID-19 ne-a arătat că avem o lipsă de medici în anumite specialități medicale. Noile **standarde de pregătire, motivare și menținere în sistemul sanitar a resursei umane** trebuie să fie elementul central al viziunii liberale asupra sănătății.

Propunem o reformă rapidă a gestionării resurselor umane din sistemul de sănătate, prin:

- Stabilirea nevoilor reale de specialiști în sistemul de sănătate și pregătirea pentru specialitățile deficitare (ATI, epidemiologie, cardiologie, cardiologie intervențională, neurologie, etc);
- Realizarea unui sistem de salarizare echitabil pentru toți cei care lucrează în sistemul sanitar coroborat cu stabilirea de indicatori de performanță;
- Aplicarea sistemului de burse de studiu în medicină pentru zone defavorizate prin care autoritățile locale să poată susține pe bază contractuală studenți la facultăți de medicină,
- Stimularea medicilor care profesază în zone defavorizate prin asigurarea de locuințe sau decontarea navetei, stimulente financiare, dotare, echipamente;

- Creșterea calității actului managerial prin pregătirea profesională continuă a managerilor de unități sanitare (cursuri de lungă durată, schimburi de experiență);
- Crearea de consorții medicale prin care spitalele de stat se pot asocia pentru a crește numărul de servicii medicale furnizate;
- Standarde de etică și integritate academică, transparentizarea accesului în funcțiile didactice, eliminarea incompatibilităților și conflictelor de interese;

Sănătate prin sport:

- Întărirea educației sportive în rândul copiilor și tinerilor, pentru o societate sănătoasă și dinamică;
- Încurajarea parteneriatelor public-privat cu deosebire în administrația locală pentru dezvoltarea infrastructurii sportive;
- Adoptarea unor măsuri legislative care încurajează susținerea privată pentru sporturi neglijate;
- Reformarea educației sportive în școală, inclusiv a responsabilităților cadrelor didactice de specialitate și a formelor de competiție sportivă școlară.

3.3. Siguranța personală și solidaritate socială

Sănătatea unei societăți depinde de sentimentul de securitate personală pe care îl asigură fiecărui cetățean. Înțelegem siguranța personală într-o manieră complexă, care include un sistem de factori, de la siguranța economică și protecția proprietății la asigurarea viitorului.

A. Siguranța personală:

- Politici și măsuri pentru o dezvoltare economică bazată pe **crearea de locuri de muncă mai bine plătite** pentru asigurarea unor venituri suficiente obținute din munca proprie;
- Stimularea angajatorilor pentru a încuraja dobândirea de competențe noi pentru angajați, prin care să avanseze în carieră și pentru a obține un venit mai bun;
- Formarea obligatorie a competențelor în digitalizare și modernizarea relațiilor de muncă prin folosirea digitalizării.

B. Protecția familiei:

- PNL recunoaște importanța familiei în constituirea sistemului de siguranță al fiecărei persoane și consideră familia fundamentul societății noastre;
- PNL susține și încurajează familia prin **politici de sprijin pentru sporirea natalității și creșterea copiilor**, îngrijirea bătrânilor și întărirea rolului educativ al părinților;
- Sunt necesare politici și măsuri de sprijin fiscal și social pentru familiile cu mai mulți copii precum și programe de dezvoltare a infrastructurii de creșe și de after-school atât în sistemul public cât și în parteneriat public-privat;
- Promovarea politicilor de sprijin pentru familiile cu probleme speciale: sărăcie extremă, dizabilități fizice, autism, probleme grave de sănătate.
- Susținem simplificarea în continuare a procedurilor și încurajarea adopțiilor.

C. Solidaritate socială:

- Dezvoltarea de servicii în comunitățile locale (tip îngrijire la domiciliu, procurare de produse, alimente, medicamente prescrise de medici, etc.) care să vină în întâmpinarea nevoilor persoanelor vulnerabile, inclusiv a pensionarilor cu pensie socială
- Stimularea angajatorilor să antreneze în piața muncii persoanele dependente de ajutor social
- Dezvoltarea de servicii integrate pentru persoanele în risc de sărăcie, în situație de vulnerabilitate
- Sprijinirea programului "A doua șansă" pentru creșterea încrederii persoanelor astăzi dependente de ajutor social în propriile lor capacități inclusiv pentru a le reduce gradul de dependență de stat.

D. Grija pentru persoanele în vârstă

Prioritatea Partidului Național Liberal este calitatea vieții și asigurarea mijloacelor necesare pentru un trai decent pentru toți românii, atât în timpul vieții lor active cât și după încheierea perioadei de muncă activă.

În acest sens, pentru Partidul Național Liberal reforma sistemului de pensii reprezintă o prioritate. Politica liberală vizează **redefinirea pensiilor pe criteriul contributivității** pentru asigurarea echității în sistemul public de pensii prin respectarea principiului potrivit căruia pentru o muncă egală și contribuții sociale egale trebuie să fie garantată o pensie egală.

De asemenea, pentru bunăstarea generațiilor viitoare este necesară dezvoltarea sistemului de pensii prin acumulare – Pilonii II și III. Pilonul II reprezintă un instrument de tranziție eficient către sistemele de pensii bazate pe acumulare. Contribuția către acest pilon trebuie să crească constant în perioada următoare pentru a evita problemele acumulate în sistem.

Deducerile pentru Pilonul III de pensii trebuie să crească semnificativ. Reglementarea activității de administrare a fondurilor private de pensii Pilon II trebuie să fie simplificată, să permită reorientarea capitalurilor acumulate cu precădere către economia privată din România.

3.4. Ordine, siguranță publică, justiție dreaptă și securitate națională

A. Ordine și siguranță publică

Calitatea vieții este scăzută atunci când oamenii nu au sentimentul securității personale acasă, pe stradă, la locul de muncă, în călătorii. Este rolul statului să asigure ordinea publică, securitatea personală, exercitarea drepturilor și libertăților indivizilor, să protejeze viața, integritatea fizică și proprietatea cetățenilor.

Este nevoie de reconsiderarea întregii politici în zona ordinii și siguranței publice prin adoptarea unei noi Strategii de Prevenire și Combatere a Criminalității, care să aibă în vedere:

- identificarea mediilor cu risc infracțional ridicat ce pot genera violență domestică, abuz sexual, consumul de substanțe interzise, ori promovarea unei culturi infracționale;
- inițierea unor acțiuni de combatere a traficului de persoane și a consumului ilicit de droguri și substanțe etnobotanice;

- creșterea climatului de siguranță civică în zona instituțiilor de învățământ școlar prin prezența activă și dinamică a forțelor de ordine publică în zona obiectivelor școlare;
- reorganizarea activităților de ordine publică în mediul rural și urban;
- definirea clară a atribuțiilor poliției locale, pregătirea și creșterea eficienței personalului acestor structuri de poliție;
- întărirea colaborării cu structurile europene în materia controlului și a diminuării fenomenului infracțional, al menținerii și restabilirii ordinii publice dar și al managementului situațiilor de urgență.

În același timp, este necesară elaborarea și implementarea unei strategii de management a resurselor umane care să asigure stabilitatea în sistemul de ordine publică a angajaților, să pună accent pe formarea continuă a acestuia la standarde europene, iar politica de recrutare, selecție și promovare a personalului să fie bazată pe criterii de performanță și în concordanță cu nevoile reale ale sistemului de ordine și siguranță publică.

Un aspect esențial pentru activitatea din perioada imediat următoare în domeniul siguranței publice se referă la protecția populației în cazul producerii unor evenimente din categoria dezastrelor naturale cu potențial ridicat de a pune în pericol viața, sănătatea și bunurile oamenilor. Acest aspect este cu atât mai important cu cât evoluția situației pandemice cauzate de COVID 19 impune noi și permanente măsuri de protecție a populației. În acest sens, susținem modernizarea și continuarea dotării serviciilor de urgență din România prin dezvoltarea sistemelor de alarmare/alertare a populației și de intervenție rapidă în situații de urgență.

B. Justiție egală pentru toți

Trebuie să garantăm cetățeanului accesul liber la justiție, iar justițiabilul să fie beneficiarul unui act de justiție de calitate. Încrederea cetățeanului în justiție și actul de justiție trebuie să crească, astfel încât **cei care își caută Dreptate să o găsească!**

Cetățeanul trebuie să înțeleagă care este conduita care îi este impusă de normele juridice aflate în vigoare pentru a se putea conforma voluntar. De aceea sunt necesare debarasarea de textele normative căzute în desuetudine, sistematizarea legislației care reglementează raporturi juridice similare, din același domeniu, codificarea peste tot unde acest lucru este posibil și intervenția asupra textelor normative care sunt neclare, impredictibile în interpretarea și aplicarea lor.

Ne-am asumat și vom continua demersurile pentru **restaurarea Legilor justiției** în forma anterioară perioadei 2017- 2019 de guvernare PSD, cu respectarea cerințelor constituționale și a voinței exprimate de reprezentanții constituționali ai autorității judecătorești. În acest sens, este nevoie de punerea în acord a Codurilor – Civil, de Procedura Civilă, Penal și de Procedura Penală - cu Deciziile pronunțate de CCR și cu recomandările organismelor independente de expertiză. Codurile vor fi asanate de normele juridice care au fost declarate neconstituționale de CCR și vor fi completate cu norme juridice în deplin acord cu Constituția și Deciziile CCR.

Un aspect foarte important pentru buna funcționare a sistemului de justiție este asigurarea resurselor

materiale, financiare și umane necesare și justa folosire a acestor resurse alocate:

- Selectarea și buna pregătire a magistraților și a personalului necesar funcționării instanțelor de judecată și a parchetelor. Sprijinim accesul în magistratură a juriștilor cu experiență, sprijinim o selecție eficientă, o selecție reală prin care să crească numărul magistraților cu bună pregătire profesională și cu experiență profesională relevantă.
- Susținem **eliminarea posibilității de pensionare anticipată a magistraților** și ne propunem să susținem recompensarea materială a magistraților care nu se pensionează la împlinirea limitei de vechime pentru încurajarea magistraților cu experiență să rămână în sistemul judiciar și după împlinirea limitei de vechime
- Vom sprijini magistrații pentru degrevarea lor de munca de rutină, prin permanentizarea și extinderea la nivelul tuturor instanțelor de judecată a funcției asistentului judecătorului. Vom sprijini asigurarea resurselor financiare necesare la nivel național pentru un număr suficient de asistenți ai judecătorului.
- Îmbunătățirea calității activității procurorilor, a activității de cercetare penală, prin trecerea unei părți din Poliția judiciară în subordinea Parchetelor, inclusiv din punct de vedere administrativ. Polițistul judiciarist trebuie să se subordoneze doar procurorului desemnat, cel cu care colaborează în activitatea de cercetare penală.
- Apreciem importanța deosebită a sistemului de probațiune în realizarea scopului de reducere a infracționalității, a menținerii siguranței comunității. Sistemul de probațiune trebuie susținut financiar pentru a ne asigura că, raportat la nevoile sale reale, apreciate în concret de la an la an, personalul este în număr suficient și dotările materiale sunt cele necesare.
- Vom susține demersurile de adoptare a unei legislații privind **Răspunderea magistraților**, răspundere care să fie una reală, să fie efectivă și eficientă, erorile judiciare grave ocazionate de reaua-credință și grava neglijență a magistraților să nu rămână nesancționate. Totul pentru a spori responsabilitatea magistraților, crescând astfel calitatea actului de justiție. Este un demers făcut pentru a proteja drepturile și interesele legitime ale justițiabililor.
- O regândire a competenței materiale a instanțelor de judecată, astfel încât să echilibrăm încărcarea cu cauze a instanțelor de judecată și a completelor de judecată, ținând cont de complexitatea cauzelor, pe de o parte, de numărul acestor cauze și numărul de judecători ai instanțelor, pe de altă parte.
- Creșterea semnificativă a investițiilor în infrastructura autorității judecătorești până în anul 2024
- Implementarea dosarului electronic în procesele civile și penale, ca parte a procesului de digitalizare a activității autorităților publice. Dezvoltarea sistemului/aplicației Ecris, asigurarea resurselor necesare.

C. Securitate națională

În calitate de Președinte al Partidului Național Liberal, principalul partid de guvernare, consider că este esențial **parteneriatul cu Președintele României** în ceea ce privește politica de apărare a țării și continuarea respectării angajamentelor internaționale asumate în acest domeniu.

Pilonii politicii externe și de securitate ai țării noastre sunt statutul de membru al NATO și UE, precum și parteneriatul strategic cu SUA.

La nivelul NATO, este vital ca România să-și respecte angajamentele privind menținerea cheltuielilor militare la cel puțin 2% din PIB pentru decada 2017-2027, ca o dovadă a înțelegerii și asumării solidarității trans-atlantice. Menținerea angajamentelor de securitate ale NATO este crucială pentru securitatea întregii Europe, iar pentru noi, ca stat de graniță al Alianței, cu atât de mult. Investițiile în sistemul de apărare, participarea la acțiunile NATO, trebuie să fie completate și de acțiuni politice de natură să întărească coeziunea Alianței și să ne implice în definirea obiectivelor sale viitoare.

La nivelul Uniunii Europene vom urmări dezvoltarea unui profil activ al României, atât prin participarea la procesul de luare a deciziilor în cadrul Politicii de securitate și apărare comună (PSAC) și la inițiativele și procesele de dezvoltare a capacităților în formatele de cooperare multinațională oferite de Agenția Europeană de Apărare, cât și prin contribuția la operațiunile și misiunile desfășurate sub egida UE.

Parteneriatul strategic cu SUA este o componentă fundamentală a securității României, iar excelenta cooperare în zona militară și de intelligence reflectă acest fapt. Relația dintre București și Washington trebuie consolidată și dezvoltată într-un mod similar și pe alte coordonate, în special în ceea ce privește cooperarea economică, mai ales în domenii precum cel energetic sau al industriei de apărare.

În acest context, o oportunitate evidentă o constituie dezvoltarea cooperării industriale dintre marile companii occidentale de armament și industria națională de profil, ca urmare a demarării programelor majore de achiziții de tehnică militară pentru armata noastră. Aceste achiziții trebuie privite, de asemenea, ca o oportunitate pentru **re tehnologizarea industriei naționale de apărare** prin lansarea de programe de off-set în cadrul achizițiilor de tehnică militară.

Nu în ultimul rând, trebuie să facem eforturi pentru asigurarea atractivității carierei militare prin stabilitate legislativă, predictibilitate financiară și consolidarea statutului social al angajaților din sistemul național de securitate. În același timp, vom reduce inegalitățile dintre categoriile de militari care trec în rezervă, inegalități care s-au acumulat de-a lungul anilor prin dese modificări ale legislației în vigoare.

3.5. Protecția patrimoniului comun

Patrimoniul cultural și natural pe care îl primim de la generațiile care ne-au precedat reprezintă o valoare pe care nu o putem înlocui și pe care trebuie să o tratăm ca pe un capital care revine de drept generațiilor următoare. Conservarea patrimoniului istoric și natural este nu numai o formă de conectare între generațiile care se succed în societate, ci și o resursă esențială pentru dezvoltare. În același timp, de calitatea lor depinde calitatea vieții noastre și a copiilor noștri.

Cultura și identitatea națională

Înainte de orice, cultura este elementul primordial al identității naționale, al întăririi coeziunii sociale și al strângerii legăturilor dintre țara-mamă și comunitățile de români răspândite pe întreg mapamondul. În al doilea rând, cultura este un element fundamental al educației, al ridicării nivelului de civilizație al poporului român. Nu în ultimul rând, cultura este un element important al imaginii României în lume, al creșterii prestigiului țării noastre în contextul internațional. Nu de puține ori, diplomația culturală poate întări sau chiar suplini diplomația politică, iar exportul de produse culturale poate concura cu succes exportul de produse industriale.

Cultura este un domeniu care a avut și va avea întotdeauna nevoie de sprijin financiar, fie din partea statului, fie din partea mediului privat. Însă, în viziunea Partidului Național Liberal, trebuie abandonată ideea în care, pe de o parte, cultura este un domeniu patronat și finanțat exclusiv de stat și, pe de altă parte, un domeniu care consumă resursele bugetare fără a genera venituri.

Schimbarea acestei abordări este imperioasă și ea se poate face prin măsuri concrete:

1. Protecția și punerea în valoare a patrimoniului cultural

Patrimoniul cultural compus din monumente istorice, arii urbane protejate sau din situri arheologice nu este doar un consumator de resurse financiare pentru restaurare și conservare, el poate dinamiza turismul și, prin aceasta, aduce venituri importante economiei naționale. Putem să creștem ponderea turismului cultural în economia României prin:

- Adoptarea unui amplu program național de restaurare a monumentelor istorice, cu prioritizarea celor aflate în stări avansate de degradare;
- Asigurarea surselor bugetare de finanțare pentru programul național de restaurare a monumentelor istorice, întocmirea de proiecte pentru atragerea de fonduri europene pentru acest scop, încurajarea finanțatorilor privați;
- Începerea demersurilor necesare pentru includerea în patrimoniul UNESCO a cât mai multor monumente de valoare excepțională de pe teritoriul României;
- Adoptarea unei legislații stricte pentru protecția patrimoniului cultural și pentru împiedicarea distrugerii lui;
- Implicarea autorităților locale în sprijinirea deținătorilor de clădiri de patrimoniu pentru restaurarea acestora și crearea unor facilități fiscale pentru proprietari, inclusiv prin îmbunătățirea legislației din domeniu;
- Sprijinirea autorităților administrației publice locale pentru crearea sau modernizarea căilor de acces la monumentele istorice, precum și pentru refacerea cadrului ambiental al acestora;
- Încurajarea investițiilor în ramurile artisanale tradiționale, ca formă de dezvoltare a economiilor locale și de conservare a patrimoniului cultural imaterial al României.

2. Amplificarea și diversificarea infrastructurii culturale

- Încurajarea și sprijinirea autorităților administrației publice locale pentru construcția de elemente noi ale infrastructurii culturale (săli de spectacole, cinematografe, cămine culturale, biblioteci, muzee etc.) și pentru reabilitare celor existente și favorizarea inițiativei private în crearea unor instituții de cultură complementare celor ale statului.

3. Diversificarea modalităților de finanțare a culturii

- Resursele bugetare alocate sprijinirii culturii fiind adesea insuficiente, este imperios necesară atragerea unor surse de finanțare privată din ce în ce mai semnificative. Pentru aceasta este importantă revizuirea legislației privind sponsorizarea culturii, prin crearea unor facilități fiscale care să încurajeze finanțarea culturii de către agenții economici privați.

4. Reforma managementului instituțiilor de cultură

- Selecția unor oameni competenți, cu experiență în managementul cultural trebuie să fie mai riguroasă. Odată numiți în funcție, acești manageri trebuie să se preocupe în mod permanent de diversificarea paletei de evenimente culturale oferite și, prin aceasta, de sporire a veniturilor proprii ale instituțiilor și, în mod consecutiv, de atragerea unor categorii de public din ce în ce mai numeroase.

5. Încurajarea culturii vii și a industriilor culturale creative

- Conservarea patrimoniului cultural moștenit este insuficientă în lipsa preocupării permanente pentru sporirea acestuia, prin favorizarea dezvoltării culturii vii și a industriilor culturale creative. Această favorizare trebuie făcută prin adoptarea sau îmbunătățirea unei legislații care să multiplice sursele de finanțare a culturii scrise, a artelor plastice, a industriei de spectacole și concerte și a creației cinematografice și să dea consistență acestei finanțări.
- Pe de altă parte, finanțările prin intermediul bugetului Ministerului Culturii trebuie să se facă pe bază de programe concurențiale, cu transparența absolută a criteriilor de departajare și a sumelor de bani alocate.
- Statutul artistului în societate, prea mult neglijat în ultimii ani, trebuie restaurat printr-o legislație protectivă adecvată.

6. Sporirea rolului diplomației culturale

- Trebuie întărit rolul diplomației culturale în creșterea prestigiului internațional al României. Principalul vector al acestui tip de diplomație, Institutul Cultural Român, trebuie să-și amplifice și să-și eficientizeze activitatea, prin dezvoltarea rețelei de institute culturale românești din străinătate, prin multiplicarea și diversificarea activității acestora, în îndeplinirea cu succes a dublului rol pentru care a fost înființat: pe de o parte, exportul valorilor culturale românești clasice și contemporane și, pe de altă parte, menținerea și consolidarea legăturilor culturale cu diaspora românească, istorică sau recentă.

Patrimoniul comun natural

Conceptul modern de patrimoniu trebuie extins și asupra patrimoniului natural, care trebuie înțeles nu numai ca o resursă economică ci și în calitatea sa de cadru al vieții comunității. Într-o lume în care resursele naturale și **menținerea unui cadru natural curat și sănătos devine un veritabil capital social**, Partidul Național Liberal va contribui la conservarea și valorificarea acestui patrimoniu prin:

- **Stimularea cu prioritate a unei "economii verzi"**, fără emisii poluante și de gaze cu efect de seră, asigurând în același timp respectarea principiilor de tranziție justă pentru economia națională în cadrul Pactului Ecologic European;
- **Susținerea exploatărilor raționale și prietenoase cu mediul a resurselor naturale.**
- Încurajarea investițiilor destinate refacerii unor rezerve naturale (în primul rând a pădurilor), împădurirea terenurilor degradate și înființarea de perdele forestiere de protecție;
- **Combaterea tăierilor ilegale de pădure** și a altor practici nelegale din sistemul silvic;
- Creșterea rezilienței la dezastrele cauzate de riscurile naturale accentuate de schimbările climatice;
- Susținerea programelor de educație ecologică și încurajarea populației pentru colectarea selectivă a deșeurilor
- **Reutilizarea resurselor** deja existente în circuitele economice locale și naționale prin reintroducerea deșeurilor în economia circulară
- Creșterea finanțării activității de evaluare a calității aerului înconjurător
- Întărirea capacității de reacție rapidă și îmbunătățirea colaborării cu alte instituții și autorități ale statului cu atribuții de monitorizare a calității aerului și intervenție
- Crearea și aplicarea unui cadru unitar de acțiune care să sprijine asigurarea unui **management eficient al ariilor naturale protejate.**

V.4. O ROMÂNIE PUTERNICĂ ÎN LUMEA DE ASTĂZI

4.1. Pentru o politică externă activă și dinamică

România noastră este o țară europeană prin definiție. Întreaga istorie a construcției statului modern, construcție la care liberalii au jucat un rol de prim-plan, a fost făcută sub semnul apartenenței la civilizația europeană. Modelele noastre instituționale și sociale, educația și opțiunile elitei politice și culturale românești, contribuția noastră la istoria continentului ne dau dreptul să ne afirmăm statutul indiscutabil de națiune europeană.

Caracterul european nu anulează specificul național al culturii românești. Identitatea noastră va include întotdeauna o istorie proprie, cu reperele și provocările sale unice, dar în același timp corelate cu cele europene. La fel ca toate popoarele Europei **suntem noi înșine și suntem europeni**, iar acest echilibru este prețios și suntem angajați în conservarea lui.

Alianțele de astăzi ale României trebuie înțelese ca fiind mai mult decât o garanție de securitate. Faptul că țara noastră este astăzi membru al NATO și al Uniunii Europene este rezultatul tenacității și voinței societății românești în perioada dificilă a tranziției. Cele două structuri internaționale în care suntem astăzi membri au

fost percepute în societatea românească nu numai ca o formă de asigurare a stabilității și a unui viitor prosper, dar și ca o afirmare a reconectării politice cu identitatea noastră europeană și occidentală. Din rațiuni practice dar și din datorie pentru valorile profunde ale României moderne PNL trebuie să promoveze o politică activă și constructivă atât în NATO cât și în UE.

Partidul Național Liberal va continua promovarea intereselor statului român și ale cetățenilor români de pretutindeni pe baza pilonilor esențiali ai politicii externe a României: creșterea rolului și influenței țării noastre în UE și, respectiv, Alianța Nord-Atlantică (NATO) și dezvoltarea și aprofundarea Parteneriatului Strategic cu Statele Unite ale Americii.

În noul context internațional generat de pandemie, politica externă a României trebuie să profite de șansa relansării economice post - COVID-19, să fructifice oportunitatea transformărilor sistemice și să se adapteze la noile realități și evoluții în plan internațional.

Acum, când atât Uniunea Europeană, cât și NATO se confruntă cu necesitatea readaptării proceselor decizionale și de reafirmarea relevanței celor două organisme internaționale, **România trebuie să rămână principalul pilon regional care să sprijine unitatea UE și menținerea angajamentelor de securitate ale NATO**, care este crucială pentru securitatea întregii Europe, iar pentru noi, ca stat de graniță al Alianței, cu atât de mult.

România trebuie să acționeze și în plan bilateral, în condițiile în care evoluțiile în plan extern sunt dinamice și cu un grad tot mai mare de impredictibilitate. Parteneriatele strategice pe care România le are încheiate în prezent, trebuie să capete și mai multă substanță, mai ales în plan economic.

Este necesar ca România să dezvolte politici regionale coerente pentru spațiul Mării Negre și Balcani prin abordări cuprinzătoare, care să includă și un program de stimulare a investițiilor naționale directe. Este necesară încurajarea companiilor de stat și deținătorilor de capital privat pentru a investi în regiunea vecină României, iar aceste acțiuni trebuie să aibă un suport consistent din partea statului.

La fel va trebui procedat și în cazul Republica Moldova. Fără o influență economică substanțială, promovarea intereselor României va depinde doar de simpatiile fluctuante pro-vest sau, dimpotrivă, pro-est ale factorului politic de la Chișinău.

România trebuie să continue să susțină **parcursul european al Republicii Moldova**, precum și sprijinul oferit Republicii Moldova, inclusiv cel financiar. În actualul context politic favorabil de la Chișinău, România are un partener politic solid, alături de care se pot avansa proiecte și acțiuni de sprijin în beneficiul direct al cetățenilor Republicii Moldova, precum și politici de dezvoltare democratică a Republicii Moldova și a parcursului său european, respectiv de realizare a reformelor esențiale asumate prin Acordul de Asociere și prin Acordul de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător. România trebuie să ofere sprijin atât autorităților centrale cât și a celor locale din Basarabia.

Totodată, politica externă a României are nevoie de investiții care să ne permită extinderea relațiilor economice în regiuni precum Africa, Orientul Mijlociu și Extremul Orient. Trebuie să gândim politica noastră externă în egală măsură ca o resursă și ca o investiție, având și conștiința faptului că succesul nu poate decât să sporească valoarea României atât în cadrul NATO cât și în Uniunea Europeană.

4.2. O Românie puternică într-o Uniune Europeană puternică

Accesul la Piața Internă și la fondurile pe care Uniunea ni le pune la dispoziție, reprezintă una din cele mai importante resurse de dezvoltare economică pentru România.

Partidul Național Liberal va continua să apere apartenența României la Uniunea Europeană și va lupta împotriva oricărui tip de discurs care pune la îndoială locul României în UE. PNL va apăra unitatea Uniunii Europene deoarece puterea Uniunii Europene constă în unitatea statelor sale membre. O Uniune Europeană puternică este în interesul României.

PNL consideră că dezvoltarea economică a UE depinde de eliminarea decalajelor de dezvoltare dintre statele europene. Dacă vrem o Uniune puternică și dezvoltare economică sustenabilă, trebuie să eliminăm decalajele de dezvoltare și să asigurăm coeziunea în Uniunea Europeană.

Viitorul Uniunii Europene

PNL consideră că avem nevoie de o Uniune Europeană mai puternică, mai sigură, mai aproape de oameni și care să răspundă mai bine așteptărilor acestora. Vrem ca Uniunea Europeană să facă mai mult în acele domenii în care aduce valoare adăugată. De asemenea, ne dorim ca deciziile cu impact imediat și direct asupra cetățenilor să se ia cât mai aproape de aceștia, de aceea, vom apăra principiul subsidiarității și necesitatea implicării cetățenilor în deciziile de la nivel local, regional, național sau european.

Uniunea Europeană va trebui să răspundă mai multor provocări în anii următori, iar Partidul Național Liberal, ca parte a celei mai mari familii politice europene - Partidul Popular European, va trebui să influențeze aceste decizii importante la nivel european.

Printre acestea se numără redresarea economică post-Covid, răspunsul Uniunii la fenomenul schimbărilor climatice, securitatea europeană, protecția frontierelor și combaterea migrației ilegale, digitalizarea, aprofundarea Uniunii Economice și Monetare și multe altele.

Redresarea economică post-Covid19 și fondurile europene

Prioritatea imediată a Uniunii Europene este redresarea economică după pandemia Covid-19. Cu o recesiune economică de peste 6% din PIB, Uniunea Europeană a trecut în anul 2020 printr-o criză economică și sanitară fără precedent.

Răspunsul Uniunii la această criză a fost unul fără precedent. Cel mai important pas a fost făcut în iulie 2020, când șefii de state și de guverne au agreeat cel mai mare pachet de sprijin economic din istoria UE: Next Generation EU - un pachet de de granturi și împrumuturi de până la 750 de miliarde de euro. La această sumă se adaugă bugetul tradițional al Uniunii, astfel că în următorii șapte ani, Uniunea va cheltui peste 1800 de miliarde Euro pentru redresarea post-Covid19 și pentru politicile tradiționale.

România a reușit să obțină 80 de miliarde de euro alocări naționale pentru politicile tradiționale precum politica de coeziune și cea agricolă, dar și pentru redresarea imediată postpandemie.

Acum trebuie să începem să folosim acești bani pentru a recupera decalajele de dezvoltare, pentru a ne întări economia, sistemul sanitar, infrastructura de transport și energetică, a îmbunătăți sistemul de educație și pentru a sprijini sectorul privat, agricultura, digitalizarea, cercetarea și inovarea.

Este important ca Planul Național de Redresare și Reziliență să fie aprobat cât mai curând și să se treacă la implementarea proiectelor și reformelor convenite cu Comisia Europeană. De asemenea, trebuie să agreăm cât mai curând documentele programatice pentru fondurile de coeziune și agricole, astfel încât să se poată trece la implementare. Nu în ultimul rând va trebui să ne asigurăm că actualele programe pentru perioada 2014-2020 se vor finaliza cu succes și că România nu va pierde niciun euro din fondurile pe care le are alocate.

Schimbările climatice și Pactul Verde European

Pactul Verde European este o oportunitate, dar și o provocare pentru România. Uniunea Europeană și-a asumat obiectivul neutralității climatice până în anul 2050. România a susținut acest obiectiv și va contribui la atingerea lui. Pactul Verde European este principalul instrument prin care va fi atins acest obiectiv.

Trebuie însă să acceptăm că punctele de plecare sunt diferite între statele membre și pentru țări ca România, tranziția spre o economie neutră din punct de vedere al emisiilor va depinde de finanțare.

Partidul Național Liberal va sprijini întreprinzătorii și angajații care ar putea fi afectați de tranziția către o economie verde. Vom apăra industriile strategice și ne vom asigura că tranziția se va realiza într-un mod sustenabil și fără a genera pierderi de competitivitate.

Pentru PNL va fi foarte important să ne asigurăm că nu vor fi afectați consumatorii vulnerabili de tranziția verde. De fiecare dată când vom sesiza pericolul ca anumite politici de mediu pot să aibă un impact asupra celor mai vulnerabili, vom solicita ca acestea să fie dublate de sprijin financiar consistent la nivel european.

Vom sprijini tranziția ecologică justă și ne vom asigura că fondurile alocate României din Fondul pentru o Tranziție Justă ajung la cei care au cea mai mare nevoie.

Aderarea la Spațiul Schengen

România va trebui să se alinieze pe deplin la procesele de integrare europeană în următorii ani, iar pentru a garanta acest lucru, România trebuie să adere la Spațiul Schengen. Suntem pregătiți pentru acest lucru, iar orice întârziere este nejustificată. Vom relansa discuțiile la nivel european pentru ca România să devină parte a spațiului Schengen.

Mecanismul de cooperare și verificare

Partidul Național Liberal consideră că fără un stat de drept puternic cu un sistem judiciar independent, nu poate exista dezvoltare economică pe termen lung. Independența justiției și combaterea eficientă a corupției contribuie la creșterea încrederii cetățenilor în instituțiile statului precum și la crearea unui mediu favorabil investițiilor.

PNL va acționa pentru îndeplinirea ultimelor condiționalități și ridicarea definitivă a MCV. Considerăm că ridicarea MCV este o chestiune de credibilitate internă și europeană și trebuie să devină o prioritate.

Aderarea la Zona Euro

PNL își dorește ca România să adere cât mai repede la Zona Euro și va acționa pe toate planurile astfel încât țara noastră să fie cât mai repede pregătită pentru acest pas. Trebuie să readucem în dezbaterea publică adoptarea monedei unice europene și să adoptăm un plan de măsuri concret pentru trecerea la moneda Euro

într-un viitor cât mai apropiat. Toate măsurile luate trebuie să se asigure că adoptarea Euro se face într-un mod cât mai sustenabil.

Guvernanța economică europeană

Revizuirea regulilor de guvernanță economică la nivel european va fi una dintre temele principale în perioada post-Covid19. PNL va susține în continuare flexibilitate în aplicarea Pactului de Stabilitate și Creștere în perioade de criză, dar consideră că în mod normal trebuie să revenim la disciplină bugetară și consolidare fiscală.

Nu mai putem să ne permitem ca guverne iresponsabile să cheltuiască banii generațiilor viitoare, iar politicienii responsabili să fie nevoiți să remedieze stricăciunile predecesorilor. Vom susține reglementări clare și transparente privind guvernanța economică europeană cu mecanisme automate și sancțiuni clare pentru cei ce încalcă regulile, păstrând în același timp flexibilitatea necesară pentru situații excepționale.

4.3. Diaspora românească – cel mai dinamic reprezentant al țării în lume

Românii din diaspora, din Basarabia și din comunitățile istorice, ocupă un loc central în prioritățile Partidului Național Liberal. Astfel, PNL urmărește să contribuie la prezervarea și afirmarea identității etnice, culturale, religioase și lingvistice a românilor de pretutindeni și să se consolideze ca partener de încredere pentru cei peste 4 milioane de cetățeni români în afara granițelor țării, peste 20% din numărul total de cetățeni ai României.

În acest sens, PNL propune și susține un set de măsuri și obiective în relația cu diaspora românească, precum și în relația cu Republica Moldova și comunitățile românești din vecinătate:

- Adoptarea inițiativei legislative pentru constituirea Comitetelor Românilor de Pretutindeni, ca principal organism reprezentativ al românilor de pretutindeni;
- Respectarea prevederilor constituționale referitoare la norma de reprezentare parlamentară și, pe cale de consecință, mărirea numărului de parlamentari pentru românii care trăiesc în diaspora;
- Soluționarea în mod eficient și cu celeritate sporită a solicitărilor de redobândire a cetățeniei române introduse de foștii cetățeni români, emigrați forțat înainte de 1989 și deposedați abuziv de cetățenie, în conformitate cu cadrul legal în vigoare;
- Adoptarea unui pachet legislativ menit să creeze un cadru favorabil pentru încurajarea cetățenilor români din diaspora care vor să se repatrieze sau care vor să investească în România. Prin acest pachet legislativ complex, se va acoperi o gamă largă de necesități privind repatrierea, de la integrarea copiilor în sistemul de învățământ, la facilități fiscale;
- Dezvoltarea unei politici de parteneriat cu autoritățile statelor pe teritoriul cărora trăiesc comunități de români, astfel încât aceștia să beneficieze de toate drepturile conferite de legislație, precum și de dreptul fundamental de a-și păstra identitatea religioasă, culturală și lingvistică;
- Guvernul se va asigura că drepturile cetățenilor români sunt respectate atât la nivelul UE, cât și pe spații extra-UE. Se vor continua demersurile de redimensionare și modernizare a rețelei consulare, precum și creșterea calității și digitalizarea serviciilor consulare.

- Promovarea unei dezbateri la nivel european pentru stabilirea unui pachet minimal de protecție socială pentru muncitorii sezonieri indiferent de țara în care lucrează, ca un demers activ pentru protecția de bază care trebuie să fie asigurată românilor care lucrează în străinătate.
- Aprofundarea și intensificarea măsurilor de încurajare a prezenței investiționale românești în Republica Moldova, dezvoltarea infrastructurii rutiere de legătură cu Republica Moldova și facilitarea interconexiunii energetice cu Republica Moldova, atât în domeniul gazelor, cât și al energiei;
- Consolidarea programului amplu de înfrățiri între unitățile administrativ-teritoriale din România și Republica Moldova, inclusiv în vederea oferirii de expertiză în ceea ce privește atragerea fondurilor europene, inițierea unor proiecte comune, care să aibă ca scop dezvoltarea comunităților locale;

Moțiunea noastră este înainte de toate un apel la unitate. Credem cu tărie în capacitatea Partidului Național Liberal de a conduce țara spre un viitor bun. Mai mult decât orice, această moțiune este expresia încrederii pe care o avem în resursele societății românești, în rolul de lider pe care trebuie să îl împlinescă Partidul Național Liberal și în forța noastră de a asigura, în deplin parteneriat cu cetățenii, dezvoltarea României.